

UNIVERSITATEA “LUCIAN BLAGA” DIN SIBIU
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE

*Creditarea populației în contextul României integrate în
Uniunea Europeană*

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

Coordonator științific:

Prof. univ. dr.

UNGUREANU Mihai Aristotel

Doctorand:

VLADA Ramona Ioana

Sibiu, 2015

CUPRINSUL TEZEI

INTRODUCERE

CAPITOLUL 1 - CREDITUL BANCAR PENTRU POPULAȚIE: CONCEPT, FUNCȚII, EVOLUȚII CONTEMPORANE

- 1.1. IMPACTUL GLOBALIZĂRII ASUPRA ACTIVITĂȚII BANCARE ȘI ASUPRA CREDITULUI
  - 1.1.1. Noi orientări în activitatea bancară
  - 1.1.2. Reglementări prudențiale și noua arhitectură a Acordurilor de la Basel
  - 1.1.3. Impactul globalizării asupra evoluției activității bancare în țările cu economie de piață consolidată
- 1.2. ARHITECTURA PIEȚEI PRODUSELOR ȘI SERVICIILOR BANCARE ÎN PRAGUL NOULUI MILENIU
- 1.3. CONFIGURAȚIA CONCEPTULUI DE CREDIT BANCAR; EVOLUȚII ALE CURENTELOR DE GÂNDIRE
- 1.4. CREDITUL BANCAR PENTRU POPULAȚIE: FORME ȘI FUNCȚII
- 1.5. PERSPECTIVE ALE CREDITĂRII ÎN PLAN INTERNAȚIONAL
  - 1.5.1. Evoluții ale creditării în sfera ue
  - 1.5.2. Configurația activității de creditare a populației în S.U.A.
  - 1.5.3. Creditarea populației în țările dezvoltate din ASIA

CAPITOLUL 2 - BONITATEA CLIENȚILOR - IMPACTUL ASUPRA PROCESULUI DE CREDITARE

- 2.1. CONSIDERAȚII CU PRIVIRE LA CONCEPTUL DE BONITATE
- 2.2. METODE BANCARE UTILIZATE ÎN EVALUAREA CLIENȚILOR
  - 2.2.1. Funcția “Scor” și particularitățile sale
  - 2.2.2. Impactul Funcției “Scor” asupra procesului de creditare – aplicație
- 2.3. RISCURILE ASOCIATE CREDITĂRII ȘI GESTIONAREA ACESTORA
  - 2.3.1. Aspecte nefinanciare în cadrul evaluării bonității
  - 2.3.2. Importanța garanțiilor în gestionarea riscurilor asociate creditării

CAPITOLUL 3 - CREDITAREA POPULAȚIEI ÎN ROMÂNIA ÎNAINTE ȘI DUPĂ INTEGRAREA ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

- 3.1. ACTIVITATEA BANCARĂ ÎN ROMÂNIA ÎN ULTIMELE DECENII: IMPACTUL COAGULĂRII ECONOMIEI DE PIAȚĂ
- 3.2. TIPOLOGIA CREDITELOR ACORDATE POPULAȚIEI DE BĂNCILE ROMÂNEȘTI
- 3.3. TENDINȚE ȘI PERSPECTIVE ALE CREDITĂRII POPULAȚIEI: NOI PROVOCĂRI
- 3.4. IMPLICAȚIILE ECONOMICO-SOCIALE INDUSE DE CREDITELE ACORDATE POPULAȚIEI (ANALIZA CREDITĂRII PE PERIOADA 2000–PREZENT, SUB INFLUENȚA CRIZEI GLOBALE)
- 3.5. FACTORII DE INFLUENȚĂ AI CREDITELOR ACORDATE POPULAȚIEI - STUDIU DE CAZ
  - 3.5.1. Studiul staționarității seriilor cronologice utilizate pentru model
  - 3.5.2. Modelul econometric

CAPITOLUL 4 - CEC BANK S.A. ÎNTR-O ROMÂNIE INTEGRATĂ – GESTIUNEA RISCURILOR ȘI PERFORMANȚELOR ÎN SFERA CREDITĂRII POPULAȚIEI

- 4.1. EVALUAREA ACTIVITĂȚII DESFĂȘURATE DE CEC BANK S.A. ÎNAINTE ȘI DUPĂ INTEGRAREA ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ
  - 4.1.1. Poziționarea CEC Bank S.A. în sfera sistemului bancar românesc
  - 4.1.2. Metodologia creditării utilizată de CEC Bank S.A.
- 4.2. GESTIUNEA RISCURILOR PROMOVATĂ DE CEC BANK S.A.
  - 4.2.1. Principalele categorii de risc specifice activității bancare din România
  - 4.2.2. Metode de gestionare a riscurilor în cadrul CEC Bank S.A.
- 4.3. EVOLUȚII ȘI PERSPECTIVE ALE INDICATORILOR ÎN CUANTIFICAREA PERFORMANȚELOR OBTINUTE DE CEC BANK S.A. – STUDIU DE CAZ

CONCLUZII, CONTRIBUȚII PERSONALE ȘI DEZVOLTĂRI ULTERIOARE

BIBLIOGRAFIE

LISTA FIGURILOR, GRAFICELOR ȘI TABELELOR

ANEXE

MOTIVAȚIA ȘI SCOPUL CERCETĂRII TEMEI PROPUSE

Sistemele bancare contemporane joacă un rol imperativ în viața economică și politică a lumii, rol care s-a sedimentat de-a lungul sutelor de ani, dinamica băncilor reprezentând, în acest sens, premisa fundamentală a dezvoltării economice.

Alături de inovația tehnologică, dezvoltarea societății comportă aceeași dependență și față de cercetarea științifică, fără aceste două repere nefiind posibil progresul și, deci, nici bunăstarea. Invocăm, astfel, considerentul mobilizator al cercetării, cu scopul de a descrie și de a descoperi, de a interpreta și de a propune teorii și aplicații, evenimente și fapte, comportamente și abordări, toate concentrate asupra temei propuse pentru teza de doctorat *Creditarea populației în contextul României integrate în Uniunea Europeană*. Băncile se disting prin statutul lor special exercitat în cadrul domeniului economico-financiar, îndeplinind rolul unic și fundamental în finanțarea economiei de piață a României, astfel încât economia contemporană să poată funcționa optim, pe baza unei structuri de interdependență cu sistemul bancar.

ACTUALITATEA ȘI IMPORTANȚA PREZENTEI TEZE

Dezbătută în decursul timpului, din diferite unghiuri de reflecție, prezenta temă a permis abordări colaterale și complementare, prin prisma vastității unei bibliografii fără frontiere în spațiu și timp, întărind și în cadrul acestei cercetări convingerea reliefării unor noi repere și orizonturi pentru susținerea și dezvoltarea unei economii ca a României. Tocmai prin prisma acestui proces de “update”, la care purced procesele economice printr-o anticipată ciclicitate, tema prezentă va surprinde noi corelații și impacturi ale sistemului bancar românesc într-o perioadă defavorizată de criza globală, așa cum elementele de noutate vor fi evidențiate pe parcursul tezei, cu o abordare susținută de studii practice (din cadrul CEC Bank S.A.), care îi conferă cititorului “vizionarea” facilă a conceptelor teoretice.

Așezarea temei în contextul cercetărilor științifice în domeniu și în context inter și trans-disciplinar (economic, financiar-contabil, statistic etc.)

Cercetările științifice demonstrează că procesul creditării reprezintă principalul flux de finanțare a unei economii, tipologia și instrumentele de credit variind și adaptându-se conform cerințelor pieței, transformării tehnologiilor și concurenței dintr-un mediu caracterizat de incertitudine și risc.

În ceea ce privește definiția și accepțiunile creditului, acestea sunt abordate diferit de către literatura de specialitate națională și internațională. Totuși, există câteva elemente comune care definesc creditul, relevate în detalii precum¹:

- disponibilul unor lichidități ale creditorilor și acordul acestora de a le plasa, sub formă de împrumut, unor terțe persoane, denumite debitori;
- pierderea anumitor drepturi de către creditor, pe o perioadă determinată de timp;
- restituirea împrumutului de către debitor, la data scadenței, la care se adaugă și dobânda datorată, fiind surprinsă următoarea prezentare a creditului:
  - creditul ca expresie a încrederii potrivit căreia relațiile de credit sunt fundamentate pe ideea de încredere, de unde deducem o latură subiectivă a acestora. Prin prisma acestei încrederi intervenite în raporturile dintre creditor și debitor, acesta din urmă este condiționat la înregistrarea unei anumite bonități, care să-i asigure câștigarea încrederii creditorului;
  - creditul ca expresie a relațiilor de schimb - în baza căruia anumite bunuri și servicii sau chiar lichidități sunt obținute prin angajamentul unei plăți viitoare². Dincolo de această abordare, există idei care au contraargumentat acest acord, creditul nefiind o formă a schimbului, fie că ne raportăm la scopul său, ori la conținutul material al valorii³.

Înțelegem, astfel, cum sistemul bancar este cel care acordă încredere diverselor sectoare și domenii de activitate prin creditele finanțate, fapt ce implică inclusiv încurajarea accesării bunurilor aferente sectoarelor și domeniilor prioritare și, deci, stabilizarea nivelului senzitiv al prețurilor purtate de acestea. Prin urmare, se poate lansa ipoteza potrivit căreia baza creșterii economice din următorul ciclu economic este posibilă prin finanțarea de către bănci a domeniilor de activitate care impactează economia națională (producție, agricultură, servicii IT etc.), finanțare pe baza căreia se pot asigura realocări de resurse între active și, implicit, redimensionarea prețurilor practicate, astfel încât să se restabilească echilibrul dintre producție și consum la un nivel optim pentru relansarea economiei.

Pornind de la teoriile prin prisma cărora, pe de o parte, creditul de consum asigură acea componentă esențială a activității bancare, iar, pe de altă parte, că necesită o structură organizatorică adecvată, în timp ce în România, piața ipotecară este insuficient dezvoltată, atât ca potențial, cât și din punct de vedere al instrumentelor și instituțiilor implicate, creditarea populației poate fi abordată, în prezenta temă, surprinzând activitatea și performanțele bancare ale sistemului bancar românesc, înainte și după criza globală.

---

1 Miller, R., Pulsinelli, R.W., *Modern Money and Banking*, Editura Mc Graw, New Graw, New York, 1989

2 Fitch, T., *Dictionary of Banking Terms*, Editura Baron's, New York, 1993, p. 158

3 Turliuc, V., Cocris, V., *Monedă și Credit*, Editura Ankarom, 1997, p. 54

STADIUL ACTUAL ȘI CERCETĂRI ANTERIOARE

Fără a relativiza timpul și dinamica sa în raport cu orice formă de “a exista/a exprima”, devine dificilă încadrarea “actualului” în “timp”, mai ales având în vedere amprenta unui alt detaliu în raport cu timpul: ritmul. De asemenea, invocând stadiul actual al prezentei teze despre un studiu complementar precum *creditarea populației*, accesăm procese conexe, în raport cu acest studiu, cu trimitere la starea economiei națiunii, la stadiul țării, în tot ansamblul său.

Această interdependență este provocarea studiului științific din decursul timpului, la apelul căruia au răspuns, sub diferite forme, învățăcei și academicieni, cercetători și critici, iar rezultatul cercetării fiecăruia este marcat de momente de timp, dar și de spații fără frontiere, încercând, parcă, să surprindă particularitatea, unitatea, predicția și influența acestui proces al creditării asupra populației, asupra unei națiuni, asupra unui mapamond.

Fără a prioritiza o ierarhie a studiilor și a cercetărilor cu trimitere la *creditarea populației*, mai ales că există numeroase criterii de selecție a acestor teme, totuși, în soluționarea acestei situații sprijină (fără a fi limitativă) bibliografia acestei teze, care repherează parte din vastitatea studiilor anterioare, cu tangențe la tema prezentă.

Astfel, personalități, precum Basno C., Dardac N., Floricel C., au tratat între anii 1997–2002 (spre exemplu) teme adiacente creditării, explorând fenomene și procese, în directă legătură cu creditul, comprimate în studii ca:

- *Monedă, Credit, Bănci*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București 1997
- *Riscurile bancare-cerințe prudențiale, monitorizare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1999
- *Produse, Costuri și Performanțe bancare*, Editura Economică, 2000
- *Management bancar*, Editura Economică, București, 2002.

De asemenea, tratate debutând cu globalizarea (Dăianu Daniel - *Globalizarea și sistemul financiar internațional*, *Economistul*, 5 feb. 2001) și continuând cu documentare care abordează tendințele activității bancare la nivel mondial (Burciu A., Sandu P. și Sandu, G., *Activitatea bancară internațională*, Editura Economică, 1999) își împletesc informațiile cu studii științifice despre riscuri (Greuning H. și Brajovic Bratanovic S. - *Analyzing Banking Risk*, Editura Băncii Mondiale, The World Bank, 2000) și gestiunea acestora (Roxin, L., *Gestiunea Riscurilor Bancare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997), fiind susținute și de abordarea posibilelor strategii bancare în fața crizelor din economia țării (Puiu Alexandru – *Strategii bancare - una din cauzele crizei bancare a economiei românești*, Editura Independența Economică, Pitești, 2003).

În egală măsură, atenția cercetătorului este reținută și asupra beneficiarului final al creditării, mai ales că de atitudinea și comportamentul său depind o serie de factori cu impact

asupra consumului, Blithe, J. fiind unul dintre autorii studiilor pe aceasta temă, respectiv: *Comportamentul consumatorului*, Editura Teora, București, 1988. În acest context, își găsesc o binemeritată poziție în documentarea aferentă și studii pe seama evaluării/bonității clienților, fiind nominalizați autori precum: Schreiner Mark (*Credit Scoring for Microfinance: Can It Work?*, Working Paper, Center for Social Development, Washington University, St. Louis, November 2000), sau Căpraru B. (*Retail banking*, Editura C. H. Beck, București, 2009).

Toate aceste documente și multe altele au servit drept punct de sprijin în inițierea, elaborarea și continuarea cercetării, inclusiv a doctoranzilor (menționând: drd. Diana Deaconescu, în teza *Rolul sistemului bancar în realizarea dezvoltării durabile a economiei românești*, în cadrul Facultății De Economie Generală Catedra Economie Și Politici Economice, ASE București, 2004, îndrumător Prof. Univ. Dr. Constantin Manolescu; drd. Anca Socaciu-Bințișan, în teza *Sistem de analiză bancară*, în cadrul Facultății de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor, Universitatea “Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, 2010, îndrumător Prof. Univ. Dr. Ioan Bătrâncea; drd. Mihail-Dragoș Bolocan, în teza *Performanța sistemului bancar din România, impactul integrării europene*, în cadrul Facultății de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor, Universitatea “Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, 2011, îndrumător Prof. Univ. Dr. Ioan I. Trenca; respectiv drd. Ioana Nicoleta Roman, în teza *Managementul și gestiunea riscului financiar - bancar: mutații previzibile în secolul XXI*, în cadrul Facultății de Științe Economice Departamentul Doctorate, Universitatea “Lucian Blaga” Sibiu, 2010, îndrumător Prof. Univ. Dr. D.H.C. Ioan Bogdan).

Și nu numai.

OBIECTIVELE CERCETĂRII

Teza de doctorat are drept obiectiv central anticiparea unui sistem economic al României dezvoltat într-o concordanță cu o optimă strategie a sistemului bancar, care este influențat, la rândul său, de amprentele trecutului și dependent de viitorul unui mediu de afaceri susținut să fie finanțat de proiecte investiționale viabile și să absoarbă fonduri externe cât mai eficient, pentru a echilibra producția și consumul, pentru a asigura progresul țării.

Devine, astfel, esențial să înțelegem rolul creditării populației, prin prisma obiectivelor principale ale cercetării, sub aspectul cunoașterii:

- *impactului globalizării* asupra activității bancare și a noilor orientări, reliefând arhitectura pieței produselor și serviciilor bancare, precum și evoluțiile și tendințele creditării populației pe plan internațional;

- *bonității clienților*, ca factor esențial al creditării populației, precum și a metodelor aplicate, spre a face cunoscute riscurile asociate creditării și modalitățile de monitorizare, susținute de un studiu de caz;
- *impactului coagulării economiei de piață* asupra activității bancare din România ultimelor decenii, conturând, în același timp, noi provocări pe fondul tendințelor economico-sociale influențate de creditele acordate populației, înainte și după criza globală;
- *studiului practic al gestionării riscurilor și performanțelor unei bănci de stat CEC Bank S.A.* în contextul României integrate în Uniunea Europeană, spre susținerea unei viziuni de ansamblu privind evaluarea și poziționarea activității uneia din primele 5 bănci din sistemul bancar românesc, înainte și după integrare, așa cum au fost surprinse evoluțiile și perspectivele indicatorilor analizați.

METODOLOGIA DE CERCETARE IMPLICATĂ

Creditarea populației în contextul României integrate în Uniunea Europeană este o tema științifică, al cărei conținut pretinde o cercetare orientată către idei concludive, dar și o cercetare orientată către decizii, îmbinând elemente ale *cercetării descriptive* și *teoretice* cu elemente ale cercetării *experimentale* și ale *studiului de caz*.

Devine, astfel, esențial ca studiul științific să debuteze cu o atentă documentare asupra procesului creditării și fenomenelor colaterale (investiții, producție, consum etc.), cu studierea acestora și înțelegerea lor (*cercetare descriptivă și exploratorie*, apelând la metode de colectare a datelor, precum observația și analiza documentelor, studiul comparativ), pentru ca teza să culmineze cu explicarea factorilor care determină procesul creditării și fenomenele implicite (*cercetare experimentală*, abordând aceleași metode), cu inserții, pe alocuri și de *predicții* ale creditării și ale comportamentului populației, pe seama analizei de conținut a datelor colectate și a *intervenției* autorului, acolo unde cercetarea a impus o atentă înțelegere a temei.

Pornind de la obiectivele enumerate în rubrica dedicată acestora, metodologia aservită scopului cercetării este una conformă cu pretențiile conținutului, îmbinând armonios următoarele tehnici și metode standard:

- *documentarea*, analiza *documentară*, inclusiv documentarea aferentă studiului aplicativ (referințe bibliografice, studii de caz etc.);
- *metode matematice și statistice* (sinteză, reprezentarea grafică a proceselor și fenomenelor observate, clasificarea, analiză comparativă statică și dinamică etc.);
- *metoda cercetării interdisciplinare* (cercetarea se bazează pe cunoștințe din domeniile financiar și contabil, al matematicii și informaticii);

- *investigația;*
- *logica etc.,*

toate acestea fiind la dispoziția autorului, așa cum vor fi surprinse prin parcurgerea prezentei teze.

Structura tezei de doctorat este următoarea: Introducerea, cele patru Capitole care tratează și comprimă un bagaj semnificativ de informații teoretice și practice în legătură cu procesul creditării populației, Concluziile, contribuțiile personale și dezvoltările ulterioare, Bibliografia și Anexele.

Fără a reduce importanța aspectelor tratate pe larg în cadrul fiecărei părți a lucrării la ideile succinte dezvoltate mai jos, extragem următoarele sinteze:

Introducerea aduce în prim plan scopul cercetării prezentei teze, susținut de importanța și motivația realizării lucrării, adecvate din perspectiva actualității și a relevanței sale într-un domeniu științific însemnat. De asemenea, sunt abordate obiectivele lucrării, metodologia de cercetare aplicată, fără a neglija rezultatele așteptate, nici limitările/barierele cercetării și dezvoltările de cercetare ulterioare, invocate în finalizarea lucrării.

Capitolul 1, al lucrării, intitulat *Creditul bancar pentru populație: concept, funcții, evoluții contemporane*, structurat pe cinci subcapitole, este cel dedicat debutului cercetării printr-o raportare într-un plan temporal și invocă implicațiile globalizării asupra activității bancare, precum și noile tendințe pe care creditarea le întâlnește, protejată/restricționată fiind în decursul anilor de reglementările prudențiale ale Acordurilor de la Basel, care au contribuit la dezvoltarea produselor și serviciilor bancare existente, la anumite curente de gândire care au reconfigurat conceptul de credit bancar prin prisma revoluțiilor tehnologice, **proiectând studiul cercetării într-un context internațional**, focusat în special asupra sistemelor bancare din țările cu economie de piață consolidată, precum S.U.A., China, Marea Britanie, Japonia, Germania.

Analizând dinamica sistemului bancar mondial, observăm cum marile bănci *americane* au dominat piața mondială după cel de-al doilea război mondial pentru o bună perioadă de timp, pentru ca în perioada anilor '80 să fie detronate de concurența băncilor japoneze, fără ca acestea din urmă să reziste mult timp forței băncilor americane care s-a relansat, însă, incapabile de a detrona în anul 2008 primele 6 bănci ale sistemului bancar, respectiv băncile din Marea Britanie, Franța și Germania (țări care, în această ordine, ocupau primele 3 locuri în clasament).

Astfel, Europa și-a reconfirmat puterea financiară pentru o perioadă importantă de timp, reușind să defileze în anul 2008 cu 14 bănci din primele 20 de bănci existente, în timp ce Japonia, China și S.U.A. au fost reprezentate, în aceeași ordine, de una, două, respectiv trei bănci, așa cum desprindem din clasamentul rezultat din studii de specialitate (www.forbes.com,

februarie 2008). La cinci ani după acest clasament, evoluția sistemului bancar mondial este prezentată în următorul tabel:

Tabelul 1. Clasamentul primelor 20 de bănci după total active

<i>Poziția</i>	<i>Banca</i>	<i>Țara</i>	<i>Total active - mld. \$ -</i>
1	Industrial & Commercial Bank Of China	CHINA	3.062,06
2	HSBC Holdings Plc	MAREA BRITANIE	2.723,36
3	Credit Agricole Group	FRANȚA	2.615,54
4	BNP Paribas SA	FRANȚA	2.512,01
5	Mitsubishi UFJ Financial Group INS.	JAPONIA	2.468,89
6	JPMorgan Chase&Co.	S.U.A.	2.463,31
7	China Construction Bank Corp	CHINA	2.449,93
8	Deutsche Bank AG	GERMANIA	2.420,43
9	Agricultural Bank of China Ltd.	CHINA	2.385,18
10	Barclays Plc	MAREA BRITANIE	2.274,67
11	Bank of China Ltd.	CHINA	2.225,95
12	Bank of America Corp.	S.U.A.	2.126,65
13	Japan Post Bank Co. Ltd.	JAPONIA	2.066,14
14	Citigroup Inc.	S.U.A.	1.899,51
15	Mizuho Financial Group Plc	JAPONIA	1.856,58
16	Royal Bank of Scotland Group Inc.	MAREA BRITANIE	1.828,75
17	Societe Generale SA	FRANȚA	1.698,12
18	Banco Santander SA	SPANIA	1.613,89
19	Groupe BPCE	FRANȚA	1.551,06
20	Sumitomo Mitsui Financial Group Inc.	JAPONIA	1.522,19

Sursă: tabel realizat de autor, pe baza datelor din: *www.forbes.com*, decembrie 2013

În acest interval de timp se evidențiază saltul spectaculos al Chinei, care în 2008 ocupa ultimele 2 poziții ale clasamentului mondial al primelor 20 de bănci, pentru ca în 2013 să fie fruntașă, devansând Marea Britanie și Franța. Incidența acestei forțe este cu atât mai mare cu cât China este reprezentată de 4 bănci în primele 11. De asemenea, Japonia se remarcă prin revenirea semnificativă pe poziția 5 a topului, făcând un salt mare de pe locul 10, ocupat în 2008.

Supunând analizei evoluția bancară contemporană din țările dezvoltate, desprindem concluzia potrivită căreia sistemele bancare se caracterizează printr-o eterogenitate și diversitate a instituțiilor participante, anulând acele presupuneri referitoare la modelul dominant de bancă, cu tendințe de uniformizare a sistemelor bancare, ca rezultat al procesului de globalizare financiară.

Și pentru că procesul creditării este posibil numai după o evaluare prealabilă a potențialilor beneficiari prin prisma bonității clienților, este adusă în prim-plan aceasta temă, așa cum este abordată în următorul capitol.

Capitolul 2, intitulat *Bonitatea clienților: impactul asupra procesului de creditare*, structurat pe trei subcapitole, trimite la necesitatea încadrării etapelor creditării într-o ordine cronologică. Astfel, sunt detaliate câteva accepțiuni și concepte ale bonității, evidențiind metodele bancare utilizate în evaluarea clienților, funcția “Scor” fiind detaliată pe seama particularităților sale și a impactului acesteia asupra procesului de creditare, având în vedere riscurile asociate creditării (diminuate printr-o evaluare adecvată). La acestea se adăuga gestionarea riscurilor, precum și evaluarea bonității cu ajutorul unei aplicații practice de sinteză a capitolului, ca elemente de susținere în încadrarea importanței acestuia în raport cu tema cercetată, completând scopul acestui capitol de a introduce în discuție principalul subiect al tezei.

Sistemele românești au împrumutat caracteristici ale sistemului american, reconsiderându-le doar pe acelea care nu compatibilizau cu particularitățile procesul de creditare național.

Spre exemplu, BCR utilizează o grilă scoring pentru evaluarea performanțelor populației și încadrarea persoanelor fizice în una din categoriile A,B,C,D,E.

Cât privește o bancă de stat, prezentăm spre exemplificare modelul de scoring utilizat de CEC Bank S.A., astfel:

Tabelul 2. Scoring-ul CEC Bank S.A.

Criteriul	Categoria	Punctaj acordat
Venituri totale certe, cu caracter de permanență, ale clientului și ale membrilor familiei clientului ale căror venituri sunt luate în calcul	- peste 5.000 lei	25
	- între 3.000 lei, exclusiv și 5.000 lei, inclusiv	20
	- între 1.000 lei, exclusiv și 3.000 lei, inclusiv	15
	- până la 1.000 lei, inclusiv	10
Domeniul în care își desfășoară activitatea clientul	- instituții financiare, instituții bancare, societăți de asigurare-reasigurare, case de asigurări de sănătate, case de pensii, instituții publice	5
	- servicii și comerț	4
	- industrie și construcții	3
	- agricultură	1
Ocupația actuală a clientului	- funcție de conducere	5
	- personal calificat cu studii superioare	4
	- personal calificat fără studii superioare și pensionari	3
	- persoane care realizează venituri din activitatea agricolă și care nu se încadrează în niciuna din categoriile de mai sus, personal necalificat, etc.	1
Vechimea în muncă a clientului	- peste 5 ani	5
	- între 2 ani și 5 ani	4
	- între 6 luni și 2 ani	3
	- până la 6 luni	1
Situția familială a clientului	- căsătorit(ă), cu cel mult 2 persoane în familie care nu realizează venituri	5
	- căsătorit(ă), cu mai mult 2 persoane în familie care nu realizează venituri	4

	- necăsătorit(ă), divorțat(ă), văduv(ă), cu cel mult 2 persoane în familie care nu realizează venituri	3
	- necăsătorit(ă), divorțat(ă), văduv(ă), cu mai mult 2 persoane în familie care nu realizează venituri	1
Situția locativă a clientului	- proprietate	5
	- părinți, copii, alte rude sau afini	4
	- chirie fond locativ de stat	3
	- particular cu sau fără plata chiriei	1
Garanții propuse	- ipoteci și/sau depozite colaterale, a căror valoare acoperă integral sau în proporție de cel puțin 80% valoarea garanțiilor acceptate de CEC Bank S.A.	25
	- asigurare risc financiar/garanție emisă de un fond de garantare	20
	- ipoteci și/sau depozite colaterale, a căror valoare acoperă integral sau în proporție mai mică de 80% valoarea garanțiilor acceptate de CEC Bank S.A.; garanții reale mobiliare	20
	- numai giranți	15
		10
Relația clientului cu instituțiile de credit	- instrumente de economisire la CEC Bank S.A.	5
	- instrumente de economisire la alte instituții de credit	4
	- credite la CEC Bank S.A.	3
	- credite la alte instituții de credit	1
Gradul de risc determinat pe baza datelor înscrise în raportul de consultare al B.C. și C.R.B., pentru client și membrii familiei clientului ale căror venituri sunt luate în calcul	- fără grad de risc și grad de risc minim	25
	- grad de risc mediu	20
	- grad de risc mare	5
	- grad de risc foarte mare	0
Total punctaj	Aprecierea	Categoria finală de risc
Peste 85 de puncte	Risc minim	A
Între 70 și 85 de puncte	Risc redus	B
Între 50 și 69 de puncte	Risc mediu	C
Între 45 și 49 de puncte	Risc mare	D
Sub 45 de puncte	Risc foarte mare	E

Sursă: tabel realizat de autor, pe baza datelor din reglementărilor interne CEC Bank S.A.

Practic, scorul total al clientului poate fi calculat prin adunarea scorurilor caracteristicilor împrumutatului. Scorul acestei categorii reprezintă media portofoliului scorurilor pentru o variabilă și totodată constituie o cotă de nivel la evaluarea riscului unei categorii specifice.

Nerambursarea, de obicei, nu este integrată într-un model de scoring. Motivul este acela că scoring-ul are ca scop precizarea nerambursării și că, prin urmare, nu este necesară nici o

previzionare pentru un credit restant. Totuși, o implementare corectă a modelului de scoring presupune ca toate creditele restante să fie separate (și, deci, identificate) astfel încât calcularea scorului poate fi suprimată. Prin urmare, atunci când se folosește modelul de scoring, în mod normal sunt integrați toți factorii de risc.

Capitolul 3, intitulat *Creditarea populației în România înainte și după integrarea în Uniunea Europeană*, structurat pe cinci subcapitole, este cel care atinge cele mai mici detalii legate de tema cercetată, pătrunzând în reperele activității bancare din România ultimelor decenii, așa cum aceasta a fost influențată de coagularea economiei de piață. Devine, astfel, necesară cunoașterea tipologiei creditelor acordate populației, tocmai pentru a înțelege evoluția creditării din România, precum și noile tendințe, surprinzând influențele economico-sociale induse de creditele acordate populației sub impactul crizei globale.

Deși criteriile sub care se pot grupa creditele acordate populației pot fi extinse, esențiale rămân cele mai sus prezentate, dinamica acestora cunoscând în ultimii patru ani o reaşezare a preponderenței, așa cum reiese din tabelul de mai jos:

Tabelul 3. Credite acordate populației

<i>Perioada</i>	<i>Credite de consum</i>	<i>Credite pentru locuințe</i>	<i>Credite pentru alte scopuri</i>	<i>TOTAL -mil. lei-</i>
2011	61.991,6	33.382,0	8.882,5	104.256,1
2012	58.024,4	37.065,4	9.370,9	104.460,7
2013	53.487,8	40.841,1	8.915,3	103.244,2
Aug. 2014	50.076,0	42.446,4	8.462,5	100.984,9

Sursă: tabel realizat de autor, pe baza datelor din <http://www.bnr.ro/Credite-acordate-gospodariilor-populatiei-5771.aspx>

Deși creditele de consum dețin ponderea majoritară în cadrul celor 4 perioade analizate, observăm că evoluția acestora este una descendentă, comparativ cu evoluția creditelor pentru locuințe care este una ascendentă în carul acelorași perioade, în condițiile în care plafonul general de creditare a înregistrat și el o tendință descendentă la momentul analizei (august 2014).

Putem invoca preocuparea unei strategii bancare de valorificare a sferei de creditare ipotecară a populației, coroborată cu avantajele prețurilor reduse ale locuințelor, într-o economie care resimte consecințele unei crize globale.

Chiar dacă populația se confruntă cu un nivel al puterii de cumpărare diminuat de inflație, reușește să își canalizeze eforturile economisirii în investiția de proprietăți. În același timp, consumul a atins pragul de saturare prin prisma creditării retail, atât pentru ofertele facilitate de piața de larg consum, cât și pentru ofertele băncilor specializate în finanțarea consumului. Aceste tendințe pot deveni îngrijorătoare pentru sistemul bancar și implicit pentru economia națională, dacă nu se reușește eliminarea barierelor privind reglementările și chiar protecționismul național.

Consolidarea sistemului bancar european poate reprezenta provocarea actuală și viitoare la care sunt invitate să răspundă marile bănci de retail europene, acestea urmărind să-și mențină cota de piață la nivel european și se așteaptă acele strategii performante ale băncilor paneuropene care să atragă populația prin prisma noilor provocări.

În acest al treilea capitol, esențialul, de altfel, este și cel care va introduce platforma studiului de caz abordat în ultimul capitol (capitolul 4), pentru a contura, în cifre și valori, imaginea creditării populației din România, prin prisma uneia dintre primele 5 bănci ale sistemului bancar național.

Capitolul 4, intitulat *CEC BANK S.A. într-o Românie integrată - Gestiunea riscurilor și performanțelor în sfera creditării populației*, structurat pe trei subcapitole, se dorește a fi chintesența aspectelor relevante din studiul prezentei teze, selectând din topul băncilor românești exemplul de activitate al unei bănci de stat - CEC Bank S.A., evaluând activitatea desfășurată de CEC Bank S.A., într-o evoluție temporală, în raport cu momentul integrării României în UE, este prezentată poziționarea sa în sfera sistemului bancar românesc, în cadrul perioadelor analizate. Confirmarea acestei poziționări se derulează în două planuri interdependente: planul teoretic - dezvăluie aspecte esențiale legate de principiile și mecanismele creditării, prin prisma metodologiei utilizate în activitatea desfășurată, precum și de gestiunea riscurilor promovată de Bancă; planul practic - prin intermediul căruia sunt confirmate performanțele CEC Bank S.A. și extrapolate perspectivele acestei Bănci.

Înțelegând comportamentul clientului obișnuit și transformarea acestuia într-unul sofisticat, CEC Bank S.A. a apreciat să construiască o politică managerială care să corespundă cerințelor clientului în relația de consolidare cu banca, avansând elemente precum poziționarea, prezentarea, perspectiva, calitatea serviciilor asigurate, îmbunătățirea modului de distribuire. Aceasta întrucât, în ierarhia priorităților sistemului bancar, portofoliul de clienți ocupă un rol important, putând fi asigurat numai în măsura deținerii de active suficiente finanțărilor solicitate. S-a impus, astfel, necesitatea concentrării bancare, indiferent de modul cum se realizează, fie prin majorarea capitalului social, fie prin fuziunea sau achiziția de către investitorii strategici.

În ceea ce privește volumul activelor deținute în sistemul bancar românesc, CEC Bank S.A. a întâlnit o ascensiune spectaculoasă după integrarea României în U.E., mai ales că în anul 2008 economia țării era supusă unor factori nefavorabili, generați de criza economico-financiară globală. Această evoluție a cotei de piață deținută de CEC Bank S.A. în topul băncilor românești este surprinsă în tabelul de mai jos:

Tabelul 4. Top 10 bănci românești în 2009, după active

BANCA	COTA DE PIAȚĂ (%)		
	2009	Vs 2008	Vs 2006
1. BCR	19	20,3 (1)	25,90 (1)
2. BRD	14,1	15,6 (2)	16,10 (2)
3. VOLKSBANK	6,6	6,8 (3)	(>11)
4. ALPHA BANK	6,4	5,5 (5)	4,10 (8)
5. CEC BANK	6,3	4,3 (9)	4,04 (9)
6. UNICREDIT TIRIAC BANK	6,1	5,5 (6)	5,07 (4)
7. RAIFFEISEN BANK	6	5,9 (4)	7,94 (3)
8. BANCA TRANSILVANIA	5,9	5,4 (7)	4,64 (5)
9. BANCPOST	4,4	4,7 (8)	4,42 (6)
10. ING BANK	3,3	3,5 (10)	4,15 (7)

Sursă: tabel realizat de autor, pe baza datelor raportării statistice către Ziarul Financiar din 29.01.2007 și conform Buletinul CEC Bank S.A., nr. 17, martie 2010

Observăm că la sfârșitul anului 2009 CEC Bank S.A. a urcat pe poziția 5 (față de poziția 9 la 31.12.2006/2008) în clasamentul primelor 10 bănci din sistemul bancar, după cota de piață pe active.

Cota de piață a crescut de la 4,30% la sfârșitul anului 2008 la 6,31% la sfârșitul anului 2009. De asemenea, în anul 2009 cota de piață pe credite a urcat cu 0,37%, iar cea pe depozite a urcat cu 0,91%. Motivată de aceste rezultate, președintele băncii susținea dorința menținerii în top 5 a băncii⁴, prin prisma performanțelor bancare pe care le va realiza în continuare.

Apreciem că, față de această declarație, atingerea obiectivelor prioritare a fost posibilă prin prisma perseverenței unei motivate echipe naționale, următorii ani surprinzând evoluția CEC Bank S.A. în raport cu cele mai însemnate 5 bănci românești, după cum urmează:

Tabelul 5. Cota de piață a băncilor după active

BANCA	COTA DE PIAȚĂ (%)		
	2013	Vs 2012	Vs 2011
1. BCR	17,5	19,3 (1)	20,1 (1)
2. BRD	13,0	13,1 (2)	13,6 (2)
3. BT	8,9	8,1 (3)	7,3 (3)
4. UNICREDIT	7,6	6,9 (5)	(>5)
5. CEC BANK	7,3	7,4 (4)	7,0 (4)

Sursă: tabel realizat de autor, pe baza datelor BNR

⁴ Radu Ghețea, președintele CEC Bank S.A. a afirmat după prezentarea rezultatelor că “Dorința noastră este să ne menținem în top cinci și să demonstrăm că suntem o bancă de top cinci, altfel vom fi dezamăgiți atât noi, cât și acționarii noștri.”

Conchizând, CEC Bank S.A. a reușit să se mențină în topul 5, iar acest efort a fost susținut de atingerea unui nivel dinamic al indicatorilor specifici.

REZULTATELE CERCETĂRII/STUDIILE DE CAZ

Teza abordată este găzduită, prin conținutul ei, de un domeniu care abundă în orientări de bază, dorindu-se, la rândul-i, o sursă de informare științifică, mai ales prin tendințele evidențiate, în ceea ce privește dinamica unei bănci de stat - CEC Bank S.A. - și implicațiile sale în finanțarea României, în contextul unei economii defavorizate de impactul actual al crizei financiare globale.

LIMITELE CERCETĂRII PREZENTEI TEZE

Invocând limitele drept obstacole doar în acele situații în care nu se țintește atingerea obiectivelor propuse, vor fi nominalizate doar acele bariere imanente cercetării prezente, stârnind, în același timp, provocări viitoare, ca acestea să poată fi depășite. În acest context, atenția nu va fi orientată asupra barierelor, decât în maniera cuvenită pentru a justifica structura temei și abordarea sa, enumerând în special: informații abundente (care au implicat o subiectivă capacitate de sinteză), fluctuații ale băncilor existente în sistemul bancar național și internațional (din sfera UE, S.U.A., ASIA, abordate în Capitolul I), pe perioade de timp (care au redus unitatea studiului comparativ), cadrul legislativ (care a întâlnit modificări), acces limitat pentru analiza unor studii de caz (cu posibilitatea utilizării informațiilor de interes public, postate pe site-urile de referință), dimensiunile de spațiu și timp care au amprentat distinct economiile țărilor analizate (fără a asigura o permanentă corelare a celor două dimensiuni în cadrul fenomenelor intervenite în aceste economii analizate pe perioade de timp).

Dincolo de toate acestea și fără a pătrunde în spațiul distinct conferit finalizării lucrării, este deja anticipată o primă idee concludivă: aceea potrivit căreia prezenta temă de cercetare reprezintă însăși provocarea autorului de a răspunde interesului cu care cercetarea captivează spre cunoaștere și descoperire de nou.

Finalizarea lucrării (Concluzii, contribuții personale ale autorului și dezvoltări ulterioare)

Invocând structura prezentei teze, *concluziile și contribuțiile personale* conchid tema cercetată, adăugând într-un viitor apropiat un plus de valoare și prin răspunsul afirmativ al autorului la “invitația” unor *dezvoltări ulterioare*, așa cum toate acestea sunt descoperite în finalul tezei.

CONCLUZII, CONTRIBUȚII PERSONALE ȘI DEZVOLTĂRI ULTERIOARE

Apreciem a fi imposibilă dezvoltarea unor idei concludive despre ceea ce titlul prezentei teze – *Creditarea populației în contextul României integrate în Uniunea Europeană* – pretinde

a captiva atenția cititorului, dacă această cercetare nu ar fi încadrată pe axa timpului și a spațiului.

Invocăm, astfel, în **Capitolul I**, ca influență a timpului, **fenomenul globalizării**, care a amprentat activitatea bancară prin prisma celor trei fenomene colosale: *dereglementarea* (manifestată în S.U.A. încă din anii '70, odată cu necesitatea de a lansa acțiuni posibile de realizat pentru lărgirea libertății de a inova și de a întreprinde într-un sistem de o concurență pură, prin eliminarea reglementărilor autoritare), *dezintermedierea* (indusă de dereglementare, a reprezentat posibilitatea efectuării operațiunilor de împrumut și plasare de către operatorii economici direct pe piețele financiare, eliminând necesitatea intervenției societăților bancare) și *deschiderea piețelor* (ca urmare a îndepărtării acelor bariere dintre piețele naționale și acelor delimitări dintre compartimentele tradiționale, generând amplificarea concurenței dintre bănci, nevoite să-și orienteze resursele spre performanță, satisfăcând exigențele clienților, spre promovarea de vânzări încrucișate, care vor constitui cheia profitabilității în viitor⁵, spre inovații tehnologice, spre metode și tehnici de contracarare a concurenței, spre degajarea portofoliului de creditele neperformante, întâlnită în special la băncile japoneze, care au escaladat topul bancar mondial într-un ritm alert etc.⁶).

Astfel, **noile tendințe** vor putea fi valorificate de fiecare bancă, în măsura în care acestea vor putea "*explora*" avantajul clienților de a-și selecta ofertele alternative cele mai diversificate de investiții și economisire, produse și servicii bancare competitive care să răspundă tendințelor comerțului electronic financiar prin internet: internet banking și mobil internet banking și nu numai. În egală măsură, băncile vor fi nevoite să-și *consolideze infrastructura și suprafața de operare de la nivel național la nivel internațional*, fără a neglija nici resursele umane, *pregătind permanent personalul în spiritul eticii și profesionalismului*. De asemenea, calitatea sistemului bancar a fost și va fi permanent **supravegheată** prin prisma **reglementărilor prudențiale** instituite la nivel național și internațional, a principiilor deontologice, chiar dacă numeroasele studii asupra cauzelor crizei financiare au evidențiat existența anumitor slăbiciuni ale cadrului de reglementare și supraveghere. Această situație nu va destabiliza sistemul bancar, în măsura în care, la nivel internațional, deja se schițează un consens în privința revizuirii și regândirii cadrului de reglementare și supraveghere a activității bancare, concretizat în demersul autorităților de a implementa progresiv în anii următori (2013–2019) Acordul Basel III. Aceasta, întrucât Acordul Basel este filonul activității fiecărei bănci, valorificat numai în maniera în care băncile își vor *alinia politicile proprii* de rentabilitate la noile reglementări bancare, printr-o

---

5 Berea, O., A., Strategie bancară, Editura Expert, București, 2001, p. 130

6 Opritescu, M., Stanciu, C., Gherghinescu, O., Impactul globalizării asupra sistemului bancar, Revista Finanțe Provocările viitorului nr.1, Editura Universitaria, Craiova, 2002, p. 28

governanță bancară eficientă, adecvată unui model de afaceri și unui profil de risc corespunzător.

Fără a contesta introducerea acestor măsuri prudențiale, ca expresie a unor noi cerințe pentru instituțiile de credit, menite să unifice practicile europene de supraveghere și să introducă managementul lichidității la nivel de grup, unii specialiști subliniază **impactul globalizării** sub forma acelei “condiționări” a băncilor de a deține capital la un nivel superior cantitativ și calitativ, care să le asigure rezistența independentă în fața unor eventuale șocuri cu care s-ar putea confrunta în viitor. Acest criteriu poate deveni incontrolabil, dacă nu sunt întâlnite toate pârghiile de control în fața unui blocaj al disponibilităților. În acest context, amintim faptul că existența unei lichidități abundente pe piața bancară americană, dar și la nivelul principalelor bănci centrale ale lumii, a reprezentat cauza majoră a crizei globale manifestată încă din anul 2007, la care a contribuit și *suprasaturarea cu economisiri* a unor țări care au cunoscut o integrare ascendentă în economia globală. Contopirea acestor două fenomene a facilitat generarea de resurse pentru investiții, inclusiv pentru instrumente financiare sofisticate, sau produse derivate, astfel încât aceste procese investiționale au influențat sistemul bancar prin *speculațiile urmărite ulterior în dobândirea de active cu câștiguri însemnate*, ignorând imanența riscurilor concretizate în instalarea crizei globale⁷.

Deloc de neglijat în astfel de scenarii, care se pot repeta, este și *comportamentul uman*, al cărui aport poate amplifica șocurile financiare, expunând instituțiile și piețele financiare și, în cele din urmă, economia, în ansamblul ei⁸.

Cu toate acestea, studiile de specialitate asupra **arhitecturii ofertei bancare** relevă teoria potrivit căreia *clienții secolului al XXI-lea sunt cei care vor impune calitatea ofertei*, în măsura posibilităților pe care le conferă accesarea unei tehnologii a informațiilor, pretinzând băncilor *servicii operative, rapiditate* în luarea deciziilor și executare a acestora instantanee, clienții contribuind semnificativ la modificarea raporturilor tradiționale dintre bancă și beneficiar. Se apreciază că sistemul bancar va întâlni în următoarea perioadă *progrese tehnologice*, reflectate în relația băncii cu clienții săi, așa cum deja s-a întâlnit în acele țări cu modele de “bancă la distanță”.

Pornind de la această idee, în continuare, este necesar a releva evoluția curentelor de gândire care aduc în prim plan **conceptul de Credit bancar**, mai ales că *moneda a imprimat în decursul timpului diferite influențe* asupra mediului economic, social, politic, *stimulând comerțul* dar și *provocând dezechilibre între țări, înflorind economii*, dar și *prăbușindu-le, generând conflicte*, dar și *reprezentând factorul de susținere și de finanțare a unor războaie*, ceea ce a

7 Vlada, R., I., *Lending Population - New Challenges of the Banking System amid the Persistent Global Crisis*, International Conference of Batam, Indonezia, 14–15 February 2014

8 Minsky, H., *Financial Instability Hypothesis*, Working paper no. 72, The Jerome Levy Economics Institute of Board College, 1992

stârnit interesul numeroșilor cercetători de a-l decodifica, așa cum prezenta teză expune unele abordări, mai ales dacă nu se dorește limitarea doar la un concept controversat.

Structurile organizaționale (băncile mici și mari și holding-urile) sunt, implicit, invocate în cadrul expunerii privind configurația conceptului de credit, urmărind reliefarea *rolului esențial* pe care îl îndeplinesc băncile *de a atrage mijloacele bănești* disponibile ale clienților în conturile deschise acestora, în același timp putând *emite instrumente de credit* și *efectua diferite tranzacții* cu instrumentele respective, *asigurând nevoia de finanțare* pe diferite etape de dezvoltare în plan socio-economic.

Acesta este argumentul esențial pentru care creditarea devine subiectul central al prezentei preocupări științifice, axată în special pe **creditarea populației**, sub toate formele și funcțiile sale, mai ales că fiecare bancă dispune de experiență dobândită și de toate pârghiile necesare pentru a-și asigura activitatea în condiții de profitabilitate, care poate fi extrapolată la nivelul societății în ansamblu, spre dezvoltarea sa (exceptând situațiile inflaționiste, precum acordarea de credite folosite abuziv, ori încurajarea unor fenomene de tezurizare prin neinvestirea economiilor etc.).

Reținem, în acest context, atenția cititorului asupra **dinamicii creditării la nivel internațional** (fiindu-i rezervat un spațiu distinct în Capitolul 1), ca o abordare ce se dorește comparativă în măsura în care obiectivul temei este acela de a surprinde configurații și tendințe ale creditării populației din UE, S.U.A. și din țările dezvoltate ale ASIEI.

Invocând **UE**, starea actuală pe care o surprindem la nivelul întregului sistem bancar european este dominată de *o tendință a diminuării activelor*, care reflectă consecințele crizei financiare globale, în condițiile în care măsurile întreprinse de bănci au fost influențate de inerente falimentări, *evitându-se împrumuturile reciproce dintre bănci*, dar și *descurajând apetitul față de finanțările acordate* persoanelor fizice și juridice. Însă, aceste măsuri nu anulează forța mobilizatoare de relansare a sistemului bancar european, concretizată fie prin *prisma majorării depozitelor asigurate* (situația Letoniei), ori prin *acordarea unor garanții pentru procesul de recapitalizare* (situația Austriei) și prin *modificarea cerințelor privind reducerea deficitului bugetar* (situația Ungariei) sau prin *utilizarea de acorduri swap în scopul majorării disponibilului de lichidități* (situația Poloniei), chiar și prin *susținerea Guvernului* (situația Germaniei, Spaniei și Portugaliei), fără de care sistemul bancar nu ar fi reușit să înregistreze valorile raportate.

Cât privește **S.U.A.**, soluția sa curajoasă de ieșire din criză a vizat *o alimentare cu credite a economiei într-o perioadă de timp defavorizată*, în care nici o altă economie a țărilor UE nu și-o putea permite, reconfirmând poziția de mare forță. Iar această soluție va servi drept exemplu de

urmat de către Europa, odată cu depășirea acelor austerități, pe cât de nedorite de consumatori, pe atât de riscante pentru politicile BCE.

Practic, pentru S.U.A., cheia dezvoltării rezidă în *finanțarea investitorilor și întreprinzătorilor*, care asigură o stabilizare a economiei și o redresare a sa, tocmai prin aportul acestor entități responsabilizate, o dată în plus, prin creditele pe care le accesează pe piața bancară, într-o interdependență. Soluțiile sunt probate pe teritoriul american în decursul timpului, avantajat de susținerea Băncii Centrale (respectiv FED), care poate interveni într-o anumită măsură necesară orientării economiei, așa cum prerogativele permit. Nu aceeași soluție se poate aplica pentru rezultate scontate și la nivelul Europei, lipsită de un mecanism la fel de puternic, rolul și intervenția Băncii Centrale Europene (respectiv BCE) fiind inferioare celor FED.

Sistemele bancare din **China** și din alte țări dezvoltate ale **ASIEI** sunt puternic susținute de stat prin fondurile pe care guvernul le poate pune la dispoziție, în evitarea problemelor legate de indisponibilitatea lichidităților. Cât privește investitorii, soluția optimă pentru cei care contractează credite este reprezentată de implicarea autorităților în asigurarea transparenței activelor protejate, făcând cunoscute riscurile la care investitorii pot fi expuși, iar finanțarea devenind mai sigură atunci când se identifică sursa de proveniență a fondurilor.

Caracteristica esențială a acestui sistem bancar face trimitere la rolul guvernului, acesta putând proteja activele băncilor care devin mai atractive pentru opțiunile diversilor investitori, chiar dacă sistemul bancar asiatic beneficiază de o însemnată capitalizare. Însă, această soliditate nu le permite băncilor puțința de a-și extinde creditarea nelimitat și de a-și mări fondurile atrase cu randamentele dorite, chiar dacă în țări, precum China, aceste lucruri se întâmplă indirect, prin intermediul instituțiilor non-bancare. Iar, preocuparea statului constă tocmai în combaterea “băncilor false” finanțate de împrumuturi non bancare, pentru care se poate prefigura riscul nerambursării acestor împrumuturi, atrăgând, implicit, crize de proporții.

Evoluția modernă a studiului bancar impune luarea în directă și imediată considerare a cerințelor decurgând din aspectele concrete pe care fenomenele economice le îmbracă, ignoranța realităților economice, sociale, politice și culturale, conducând la diminuarea poziției băncilor în cadrul sistemului bancar, la insolvabilitate temporară și chiar la faliment. Acestea sunt **ipotezele** de la care s-a pornit în configurarea primului capitol, susținut de **metode de cercetare** care au îmbinat informații documentare și studii comparative, astfel încât să fie puse în valoare următoarele concluzii și contribuții personale:

- reliefarea exemplelor constructive reprezentative pentru marile forțe ale lumii, potrivit cărora intervenția statului trebuie să se alinieze unei puternice responsabilizări în cadrul politicilor economico-financiare, concomitent cu eforturile susținute ale consumatorilor,

astfel încât economia să beneficieze de sprijinul sistemului bancar pentru stoparea alterării sistemului în ansamblu;

- evidențierea respectării principiilor prudențialității și eficienței la nivelul oricărui sistem bancar, acestea fiind adecvate reglementărilor de țară, ori modelului de afaceri și profilului de risc corespunzător;
- identificarea acelei relații de interdependență sănătoasă între coordonatele economiei și cele ale sistemului bancar, care poate proba teoria finanțării eficiente a unei națiuni, conștientă de importanța unei bune gestionări a capitalului limitat.

Capitolul 2 comprimă studiul la aprecierea **bonității clienților**, care pot beneficia de credite, invocând necesitatea evaluării corecte a potențialilor clienți, pentru ca băncile să poată identifica riscurile cu care se pot confrunta în activitatea de creditare. Deși studiul identifică numeroase metode de scoring, totuși, băncile comerciale dezvoltă variante proprii de evaluare, inspirate din modelele existente, tocmai pentru că esența aplicării metodelor de bonitate constând în analiza cauză - efect și calitatea diagnosticului depind de măsura în care s-au identificat cauzele generatoare de disfuncționalități. Aceasta întrucât, indiferent de bancă, **Credit-Scoring-ul** prezintă un risc minim și un risc maxim, în cadrul căruia se evaluează solicitantul, iar caracteristicile cele mai însemnate sunt cele legate de veniturile din salarii și de aspectul corectitudinii debitorului de a achita ratele scadente la creditele precedente. De asemenea, pe lângă însemnătatea indicatorilor financiari selectivi, tot mai utilă devine **analiza non financiară**, aplicată și în practica bancară din țara noastră. Această analiză are în vedere aspecte ce nu pot fi surprinse cu ajutorul indicatorilor valorici, dar care pot influența decizia de creditare, având în vedere că se pot face aprecieri și se pot aduce corecții de punctaj categoriilor de evaluare din analiza bonității clientului.

Dincolo de analiza bonității clienților⁹, pe baza unui sistem de indicatori de structură și performanță, pentru o mai bună apreciere a situației unui client și a înțelegerii activității acestuia, băncile manifestă o dependență mare, în decizia lor, privind acordarea creditului inclusiv față de garanțiile solicitantului. Garanția ar trebui privită ca o măsură asiguratorie, nu ca o certitudine de recuperare a creditului prin valorificarea ei, riscul acesteia rezultând din incertitudinea băncii asupra posibilităților de a-și recupera creanțele din ultima sursă pe care o are la dispoziție, după epuizarea tuturor celorlalte căi.

---

⁹ „Prin bonitatea clientului care solicită și obține un credit înțelegem capacitatea financiară a acestuia de a rambursa creditul și a achita dobânzile datorate la termenele convenite cu împrumutatorul” (Vasile M., *Monedă și Credit*, Cluj-Napoca, 2000, p. 263)

Prin urmare, în capitolul al doilea am pus în evidență importanța bonității clienților în procesul creditării, în contextul dinamic și diversificat al mecanismelor actuale ale economiei de piață.

Grație **metodelor de cercetare** accesibile (informații documentare, studii), înțelegem modalitățile prin intermediul cărora instituțiile de credit urmăresc să identifice și să cuantifice riscul clientului în eventualitatea finanțării acestuia, subliniind, în același timp, următoarele **concluzii și contribuții personale**:

- evaluarea clienților nu rezidă doar în aprecierea capacității financiare a unui client, deoarece aceasta reflectă o stare de fapt la un moment dat și nu poate fi prevăzut viitorul în ceea ce privește situația financiară, viitor care poate fi influențat de o serie de factori;
- abordând sistemele de rating practicate de bănci, rezultă o creștere a rolului analizei non financiare în selectarea clienților creditați, pe de o parte prin luarea în considerare a unui număr mult mai mare de indicatori calitativi, iar pe de altă parte prin creșterea ponderii criteriilor calitative în totalul riscului ponderat al clientului, accentuând calitatea garanțiilor, vechimea la locul de muncă, vârstă, condițiile de piață în care își desfășoară activitatea etc.;
- aspectele non financiare întrețin, de regulă, o amplificare a riscului, atunci când calitatea clientului este una îndoielnică sau susțin evaluarea, atunci când marchează valori favorabile în evoluție, sporind certitudinea unui succes, în relația de parteneriat cu banca.

Interpolând informațiile, mai sus sintetizate, în activitatea bancară din România, am dezvoltat într-un capitol distinct (**Capitolul 3**) diagnoza **creditării populației în România**, înainte și după integrarea în UE. Mobilul acestei abordări este acela de a face cunoscută evoluția activității bancare din ultimele decenii, surprinzând influențele economiei. În sprijinul acestei ipoteze, invocăm o *îmbunătățire a economiei românești din anul 2013*, pe fondul redresării sectorului agricol, în condițiile în care sistemul bancar este dependent de finanțarea instituțiilor externe, România fiind, în același timp, *supusă provocărilor unui volum ridicat al creditelor neperformante*.

Prin urmare, perspectivele economiei naționale pot fi influențate de un *mediu de afaceri susținut să absoarbă fondurile externe cât mai eficient*, dar și de o *disciplină a muncii și fiscalității*, care să asigure o flexibilitate ridicată în scopul creșterii economice, prin intermediul unui *sistem judiciar independent și printr-o politică eficientă a combaterii corupției*. Iar, acestea vor fi realizabile doar printr-o concordanță cu optima strategie a sistemului bancar, printr-un *permanent "update" al tipologiei creditelor*, conform cerințelor populației.

Răspunzând **provocărilor noilor tendințe**, sistemul bancar românesc asumă *inovația tehnologică* drept elementul central în dezvoltarea bancară, antrenând deja activitatea bancară de retail pentru desfășurarea ei chiar și într-un mediu virtual. Toate aceste aspecte sunt justificate de preocuparea băncilor în a-și minimiza costurile, sporind eficiența. De altfel, nu întâmplător sunt identificate soluții manageriale¹⁰ care accentuează trăsătura virtuală a modelului de bancă a viitorului, care să *se alinieze tendințelor comportamentului clientului*, în ceea ce privește dezvoltarea tehnologică, cu impact semnificativ asupra investițiilor bancare ulterioare, maximizate atât de discernământul bancherului, cât și de oportunitățile fructificării momentului investițional.

Deși, potrivit unor specialiști (președintele Raiffeisen Bank dl. Steven van Groningen), *activitatea bancară și-ar putea îndeplini rolul său de finanțare a economiei* într-o perioadă a provocărilor crizei financiare, încurajând cu prioritate producătorii, agricultura, serviciile IT și exportatorii, totuși, această soluție angrenează întreg sistemul economico-politico-financiar, guvernat de un alt sistem de prioritizare a proiectelor de investiții.

Chiar și așa, sistemul bancar românesc rămâne principala sursă de creditare a populației, consecințele crizei globale imprimând o exigență sporită strategiilor de management bancar, mai ales că instituțiile bancare accesează deja o tehnologie modernă, cu toate riscurile ei. Astfel, putem sintetiza următoarele **concluzii și contribuții personale**:

- evidențierea imperiozității măsurilor pe care le poate întreprinde BNR, în sensul limitării impactului crizei globale, care pot asigura prudențialitatea bancară, încurajând finanțarea creditelor în moneda națională și aplicarea politicilor de ameliorare a creditelor neperformante, concomitent cu actualizarea normelor de provizionare, dacă luăm în considerare că un portofoliu neperformant presupune o alterare a lichidității și profitabilității oricărei instituții de credit;
- susținerea acelor măsuri, deja inițiate de sistemul bancar, pentru relansarea și finanțarea economiei, prin stimularea agriculturii, a exportatorilor, vizând acele proiecte derulate în domenii cu prioritate economică, mai ales dacă implică și absorbția fondurilor structurale;
- alertarea băncilor de a fi preocupate mai degrabă de un raport optim între depozite și credite, fără de care nu ar mai fi posibil procesul de creditare, decât de un grad sporit al rentabilității, sugerând acele soluții care să înlocuiască liniaritatea finanțării și să asigure minimizarea riscurilor asumate, în aceeași măsură în care și economia este asigurată prin reevaluarea riscurilor.

---

10 www.businessmagazin.ro/bm-10-ani/povestitor-de-viitor/este-unul-dintre-putinii-romani-care-se-afla-in-fruntea-unei-banci-cu-capital-majoritar-strain-13320608/?utm_source=rd-13369053&utm_medium=Link&utm_campaign=Box%20Homepage%20BM%2010%20Ani

Teza prezentă tratează ultimul capitol (**Capitolul 4**) printr-o transpunere în concret, abordând într-un mod practic aspectele esențiale ale cercetării, evidențiate în mecanismele de **funcționare și evaluare ale activității CEC Bank S.A.** - a cincea bancă din sistemul bancar românesc.

Metodele folosite în sprijinul cercetării (*analiza documentară, sinteză, reprezentarea grafică a proceselor și fenomenelor observate, clasificarea, analiza comparativă statică și dinamică, logica, investigația*) au susținut **ipotezele** potrivit cărora produsele și serviciile CEC Bank S.A., ale băncilor în general, sunt puternic influențate de resursele financiare ale fiecărui individ/agent economic, în strânsă legătură cu potențialul economico-financiar al zonei în care se situează, precum și cu economia țării, în ansamblu.

Întrucât acest capitol este construit pe fondul mai multor idei concludive, reliefăm tendințele esențiale, susținute și de următoarele contribuții proprii:

- pentru menținerea activității CEC Bank S.A., cel puțin la același nivel, este esențială aplecarea Băncii spre o mai bună înțelegere a consumatorului, dar și o prudență a Băncii în ceea ce privește asigurarea unor parteneriate trainice cu debitorii, imprimând portofoliului de clienți calitatea dorită;
- consolidarea statutului de bancă universală la care accede CEC Bank S.A. și în anul 2015 va fi posibilă prin împlinirea nobilei datorii de “Bancă a tuturor românilor”, poziție care poate fi ușor fructificată, dacă ne raportăm la întreg arsenalul produselor și serviciilor de creditare existente;
- înțelegem din indicatorii reliefați în aplicația practică faptul că soldul creditelor care finanțează populația întâlnește valori mult mai mici, comparativ cu soldul creditelor acordate persoanelor juridice. Această situație reflectă una dintre consecințele scăderii nivelului de trai al populației afectată de criză și, implicit, ale scăderii consumului. În același timp, politica de management a băncii reușește să compenseze diminuarea plafonului de credite al populației prin încurajarea persoanelor juridice, aplecându-se spre finanțarea acelor proiecte sustenabile pentru economie în aceasta perioadă, așa cum am observat că s-a orientat o altă “bancă a românilor” EXIMBANK, spre a-și asigura eficiența.

Printr-o logică simplă, apreciem că activitatea sucursalei CEC Bank S.A. înregistrează parametri într-o evoluție încurajată față de valorile rețelei, considerând contextul economic nefavorabil al României din această perioadă, precum și o conjunctură zonală influențată de un potențial economic-financiar la cote reduse.

Cât privește aprecierea poziționării întregii rețele CEC Bank S.A., putem propune un exercițiu de extrapolare a valorilor atinse de indicatorii înregistrați în activitatea Sucursalei CEC

Bank S.A. Râmnicu Vâlcea, astfel încât să conturăm o binemeritată poziție în sistemul bancar românesc. De asemenea, același exercițiu poate provoca la anticiparea stării întregului sistem bancar românesc, pe care se sprijină întreaga economie națională.

Cât privește **contribuțiile autorului** în raport cu cercetarea prezentei teze, pot fi extrase următoarele idei referitoare la:

- ***Implicațiile noului acord Basel III asupra sistemelor bancare, având în vedere că la nivelul activității bancare implementarea Noului Acord Basel III joacă un rol semnificativ în structura și dinamica acesteia, iar, pentru asigurarea reușitei sale, propunem și încurajăm următoarele măsuri:***

1. *susținerea până la agreare de către Parlamentul European și Comisia Europeană a solicitării Asociației Române a Băncilor privind modificarea noului cadru de reglementări pentru capital* (Acordul este considerat unul restrictiv în ceea ce privește asumarea de riscuri de către bănci și există pericolul ca băncile să-și diminueze apetitul față de creditarea IMM-urilor, întrucât un nou credit acordat unei corporații trebuie ponderat cu risc 100%, fapt care înseamnă automat atragerea de mai mult capital de la acționari, fiind destul de îngrijorător atât pentru comunitatea bancară din România, cât și pentru comunitatea bancară europeană);

2. *conservarea calității capitalului prin opțiunile pe care băncile le pot accesa pentru a diminua impactul adoptării Basel* (reacțiile instituțiilor de credit vor diferi în fața noilor standarde în funcție de perioada de tranziție necesară îndeplinirii cerințelor - spre exemplu, pentru o perioadă de tranziție mai scurtă, băncile ar putea opta pentru reducerea ofertei de credite în vederea majorării nivelului capitalului, modificându-și structura activelor);

3. *o guvernanță bancară eficientă, adecvată unui model de afaceri și unui profil de risc corespunzător* (scopul activității bancare este cel al profitabilității, însă lipsa unor analiști critici, care pot aviza și gestiona îmbunătățiri ale activității, conduce la alterarea stabilității sistemului care, încă se resimte în urma crizei globale);

4. *conștientizarea importanței de a-și îmbunătăți capacitatea de transferare a riscurilor, de către fiecare bancă, fiecare fiind nevoită să investească permanent în gestionarea capitalului, dincolo de efortul unic de a alinia bilanțul la noile cerințe de capital;*

5. *asigurarea armonizării produselor și serviciilor bancare la nevoia clientului, în concordanță cu interesul și capacitatea băncii* (diagnoza unei bănci reiese din structura capitalului propriu și din nivelul lichidității, iar existența, cu preponderență, în portofoliul băncii a unor credite neperformante, ca urmare a unor plasări necorespunzătoare de capital și/sau existența unor surse atrase caracterizate de instabilitate și de termene scurte, cu preponderență, contribuie semnificativ în alterarea lichidității până la incapacitatea ameliorării riscului de faliment);

- ***Implicațiile bonității asupra creditării populației în România și riscurile asociate, în contextul crizei economice globale, prin care prioritizăm următoarele aspecte semnificative:***

1. banca trebuie să fie permanent interesată în a menține/restabili relația sa de colaborare cu debitorii, scopul său fiind acela de a genera venituri/recupera datorii, evitând până la limita permisivă legal executarea silită, tocmai pentru a nu “împrumuta” preocuparea unei agenții imobiliare, respectiv cea de a valorifica bunurile disponibile;

2. se impune aplanarea efectelor resimțite de o populație și de o economie afectate de criza globală, invocând și un cadru legislativ rigid, coroborat cu o birocrăție inutilă, pornind de la faptul că sistemul bancar românesc practică niște costuri la un nivel ridicat în raport cu nivelul aplicat de alte țări neafectate de instabilitatea financiară, iar acest fenomen expune beneficiarii de credite și implicit consumatorii oricărui produs sau serviciu;

- ***Gestiunea riscurilor și performanțelor la CEC Bank S.A. în sfera creditării populației,*** aplicație potrivit căreia am cercetat însemnătatea unor politici optime de gestiune a riscurilor practicate de CEC Bank S.A., susținute de o experiență vastă și ne propunem să reliefăm următoarele rezultate ale cercetării:

- am analizat și am demonstrat că a asigura minimizarea riscurilor într-o bancă nu implică stoparea sau limitarea finanțării, mai ales în perioade de criză, ci dimpotrivă: este nevoie de finanțarea economiei, prin stimularea producției, consumului, serviciilor. Este nevoie, în schimb, de o corelare eficientă a depozitelor și creditelor, astfel încât să se poată asigura și continua procesul de creditare la nivelul întregului sistem bancar);
- am analizat și am demonstrat că volumul creditelor acordate de bănci sunt puternic influențate de resursele financiare al fiecărui individ, în strânsă legătură cu potențialul economico-financiar al zonei în care se situează, precum și cu economia țării, în ansamblu; astfel, cu cât veniturile nete medii lunare sunt mai mari, cu atât accesarea altor surse de finanțare alternative se reduce, dependența populației de surse de creditare necesare satisfacerii nevoilor de consum fiind mai mare la un nivel redus al veniturilor medii lunare.

Pornind de la aceste concluzii și contribuții, ne propunem să construim și să consolidăm **dezvoltări viitoare**, focusate pe probarea teoriei privind finanțarea eficientă a unei națiuni conștiente de importanța unei bune gestionări a capitalului, printr-o permanentă conectare la sistemul bancar.

Aceste exerciții devin, prin urmare, necesare și suficiente pentru stârnirea cercetării ulterioare a autorului, în sensul aprofundării problemelor legate de creditarea populației la

nivelul sistemului bancar românesc, cât și în context internațional. Între aceste probleme abordate până la un anumit stadiu (amprentat de dimensiunea temporală la momentul prezentei cercetări), vom continua cercetarea cu trimitere la:

- *efectele* produse de globalizarea financiară, între care menționăm o cât mai *pregnantă eterogenitate și diversitate a sistemelor bancare participante*, cu tendințe de uniformizare a politicilor de funcționare;
- *ierarhizarea noilor modele de bănci și flexibilizarea produselor și serviciilor față de tendințe tehnologice*, având în vedere evoluția în structură și dinamică a băncilor mondiale din ultimul deceniu.

În același timp, abordarea unor teme înrudite cu subiectul prezentei teze pretinde atingerea scopului spre o nouă cunoaștere, aliniată la tendințele și progresul societății, devenind esențiale de aprofundat într-un viitor apropiat studii precum:

- *noi analize statistice* (utilizând inclusiv *chestionarul*, în special în ceea ce privește identificarea necesităților eventualilor debitori, spre a anticipa noile orientări ale politicii de creditare din sistemul bancar național);
- *noi analize documentare* privind tendințele economico financiare românești și internaționale, care să permită conturarea acelei relații *sine que non* privind interdependența dintre sistemele bancare și finanțarea națiunilor;
- *noi aplicații matematice*, invocând *modelarea econometrică*, în scopul particularizării indicatorilor care influențează procesul de creditare și trasarea unor concluzii generalizate privind aplicarea unor soluții viitoare pentru finanțarea consumului, a economiei. În acest sens, există în analiză un nou model econometric, care, spre deosebire de cel inițial, este orientat spre un număr mai mare de factori de influență, cu serii staționare mai lungi (perioadele raportate sunt pentru intervale de timp mai mari). Scopul cercetării este acela de a anticipa *pregnanța* factorilor de influență asupra creditării populației, furnizând politicilor de management din sistemului bancar studii necesare pentru proiectarea schemelor de finanțare a populației, în concordanță cu o viziune realistă a economiei naționale.

BIBLIOGRAFIE

A. Lucrări de specialitate - Cărți și Tratatate

1. Allen, L., & Sanders, A., *Incorporating Systemic Influences Into Risk Measurement: A Survey of Literature*, Journal of Financial Services Research, vol. 26, 2004
2. Andrei, T., Stancu, S., Iacob, A., I., Tușa, E., *Introducere în econometrie utilizând EViews*, Editura Economică, București, 2008

3. Angelescu, C., *Opțiuni strategice de dezvoltare a economiei românești*, Editura A.S.E., București, 2004
4. Baldwin, R., E., Martin, P., *Two Waves of Globalization: Superficial Similarities, Fundamental Differences*, NBER Working Paper 6904/1999
5. Baltagi, B., *Econometrics*, Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 4th Edition, 2008
6. Barth, J., R., Brumbaugh Jr., R., Dan, Wilcox, J., A., *The Repeal of Glass–Steagall and the Advent of Broad, Banking*, 2000
7. Basno, C., Dardac, N., Floricel, C., *Monedă, Credit, Bănci*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2004
8. Baicu, C., *Factorii determinanți ai globalizării activității bancare*, Editura Economică, București, 2001
9. Basno, C., Dardac, N., *Produse, Costuri și Performanțe bancare*, Editura Economică, 2000
10. Basno, C., Dardac, N., *Management bancar*, Editura Economică, București, 2002
11. Bătrâncea, I., *Raportări financiare*, Editura Risoprint, Cluj Napoca, 2006
12. Berea, A., O., *Strategie bancară*, Editura Expert, București, 2001
13. Berger, N., A., Molyneux, P., Wilson O., S., J., *The Oxford Handbook of Banking - The theory of banking*, Oxford University Press, 2010
14. Bessis, J., *Risk Management in Banking*, John Wiley & Sons, Ltd. Chichester, 2005
15. Blithe, J., *Comportamentul consumatorului*, Editura Teora, București, 1988
16. Bokros, L., *Financial Transition in Europe and Central Asia*, World Bank, 2001
17. Caonette, J.B., Altman, E.L., Narayanan, P., & Nimmo, R., *Managing Credit Risk, the Great Challenge for the Global Financial Markets*, Second Edition, John Wiley & Sons, Ltd., New Jersey, 2008
18. CEC Casa de depuneri și Consemnațiuni, *Centenarul Casei de Economii și Consemnațiuni*, Editura Științifică, București, 1964
19. CEC Casa de depuneri și Consemnațiuni, *Istoricul Casei de Depuneri și Consemnațiuni (1864–1940)*, București, 1940
20. Căpraru, B., *Retail banking*, Editura C. H. Beck, București, 2009
21. Căpraru, B., *Activitatea bancară - Sisteme, operațiuni și practici*, Editura C.H. Beck, București, 2009
22. Cerna, S., *Banii și Creditul în economiile contemporane*, Editura Enciclopedică, București, 1994
23. Čihák, M., Demirgüç-Kunt, A., Feyen, E., Levine, R., *Benchmarking Financial Development Around the World, Policy Research Working Paper*, No. 6175, World Bank, Washington DC, 2012

24. Cintează, N., *Direcția Supraveghere Bancară BNR - Criza financiară - motiv de schimbări?*, BNR, Mai 2010
25. Cocriș, V., Chirlesan, D., *Managementul bancar și analiza de risc în activitatea de creditare, Teorie și cazuri practice*, Editura Universității “Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2007
26. Clement, P., *The term “macroprudencial” origins and evolution*, BIS Quartely Review, March 2010
27. Dardac, N., Barbu, T., *Monedă, Bănci și Politici monetare*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 2005
28. Dăianu, D., *Echilibrul economic și moneda. Keynesism și monetarism*, Editura Humanitas, București, 1993
29. Dăianu, D., *Globalizarea și sistemul financiar internațional*, Economistul, februarie 2001
30. Dăianu, D., *Managementul bancar: fundamente și orientări*, Editura Economică, București, 2000
31. Dănila, N., *Retail Banking*, Editura Expert, București, 2004
32. Deaconu, P., *Creditare Bancară*, Editura Fundației România de Măine, București, 2008
33. Dedu, V., *Gestiune și audit bancar*, Editura Economică, București, 2008
34. Dedu, V., *Management bancar*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997
35. Dedu, V., Enciu, A., Ghencea, S., *Produse și servicii bancare*, Editura ASE, București, 2008
36. Dickey, D., A., Fuller, W., A., *Distribution of the Estimators for Autoregressive Time Series with a Unit Root*, Journal of the American Statistical Association, 74, 1979
37. Dilley, D., *Essentials of Banking*, John Wiley&Sons Inc., 2008
38. Dinu, M., *Economie contemporană. Ce este globalizarea?* Editura Economică, București, 2000
39. Fisher, I., *The Theory of Interest*, Publisher The Macmillan Co., New York, 1930
40. Federal Reserve Board *The Federal Reserve System: Purposes and Functions*, Board of Governors of the Federal Reserve System, 2005
41. Fitch, T., *Dictionary of Banking Terms*, Publisher Barron's Educational Series, New York, 1993
42. Constantin, F., *Relații valutare-financiare internaționale*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996
43. Fota D., Băcescu M., *Criza economică din România anului 2009*, Editura Universitară, 2009
44. Friedman, B., M., *Target, instruments and indicators of monetary policy*, Journal of Monetary Economics, no. 1, 1975
45. Friedman, B., M., *Inflation et Systemes Monetaires*, Paris, Calman-Levy, 1976
46. Friedman, B., M., *Inflation dans les pays ex-socialistes*, Paris, Nathan, 1989

47. Friedman, B., M., *The Quantity Theory of Money*, Chicago 1956
48. Friedman, B., M., & R., *Free to Choose. A Personal Statement, chapter I - Market Power*, Harcourt Brace & Company
49. Gaftoniuc, S., *Practici bancare internaționale*, Editura Economică, București, 1995, p. 13
50. Garraty, J., A., *The Great Depression*, Publisher Paperback, 1986
51. Georgescu, F., *Sistemul bancar în România-prezent și perspective*, Forumul Bancar Român, București, 10 noiembrie 2009
52. Geithner, T., *Implications of growth in credit derivatives for financial stability*, BIS, Review, 55/2006
53. Giddens, A., *The Consequence of Modernity*, Publisher Polity Press, Cambridge, 1990
54. Glăvan, B., *Împotriva curentului - Însemnări despre criza financiară actuală*, Editura Universul Juridic, București, 2009
55. Greuning, H., Brajovic, Bratanovic, S., *Analyzing Banking Risk*, Publisher World Bank, The World Bank, 2000
56. Grigorie, N., L., Ungureanu, M., A., (coordonator) *Dicționar Legislativ Fiscal*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009
57. Grossman, R., S., *U.S. Banking History, Civil War to WWII*, EH. net. Economic History Services, 2010
58. Gup, F., D., Benton, K., J., *Commercial Banking, Management of Risk*, West Publishing Company, New York, 1995
59. Gust M., Enache E., și alții, *Analiză economică-financiară*, Editura Independența Economică (Cod CNCISIS 204), Pitești, 2003, ISBN: 973-8112-49-4
60. Hadi, S., *Investment Analysis and Portfolio Management*, Allyn & Bacon, 1994, S.U.A.
61. Hand, D., J., *Modeling consumer credit risk*, IMA Journal of Management Mathematics 12, 2001
62. Heffernan, S., *Modern Banking*, John Wiley & Sons, Ltd., Chichester, 2005
63. Heyne, P., *Modul economic de gândire, mersul economiei de piață*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1991
64. Held, D., McGrew, A., *Transformări globale. Politică, economie și cultură*, Editura, Goldblatt, D., Perraton, J., Polirom, Iași, 2004
65. Henry, B., M., *Global banking regulations. The role of the BIS. Basel Capital Accord: from Cook to McDonough*, October 2005
66. Hommet, J., M., *Le systeme bancaire francaise*, Du Nod, Paris, 1992
67. Hope, H., H., *On Certainty and Uncertainty*, The Review of Austrian Economics, vol. 10 nr. 1/1997

68. Ilie, M., *Tehnica și managementul operațiunilor bancare*, Editura Expert, București, 2003
69. Ionescu, C., L., *Evoluția sistemului bancar românesc în perspectiva aderării la Uniunea Europeană*, Studiu elaborat în cadrul Programului ESEN 2 (iulie 2002)
70. Isărescu, M., *Reforma Bancară din România: 1990–2002*, prezentare în cadrul celei de-a 10-a ediții a Simpozionului de istorie și civilizație bancară organizat de BNR în zilele 22 și 23 noiembrie 2002, cu tema “Primul deceniu al reformei bancare din România”
71. Isărescu, M., *Reflecții economice - politici ale Băncii Naționale a României*, Editura Expert, București, 2006
72. Isărescu, M., *România: Răspunsul politicii economice la criza globală*, BNR, Mai 2010
73. Isărescu, M., *Înființarea sistemului monetar național și crearea BNR - două reforme fundamentale ale modernității românești*, Simpozionul de Istorie și Civilizație Bancară “Cristian Popișteanu” București, 2010
74. Johnson, F., P., *Bank Management*, Second edition,
75. Johnson, R., D., Colorado, State University, 1990, American Bankers Association
76. Kaminsky, G., L., *Currency and Banking Crises: The Early Warning of Distress*, George Washington University, 2000
77. Keynes, J., M., *Teoria generală a ocupării, a dobânzii și a banilor*, Editura Publică, București, 2008
78. Keynes, J., M., *A treatise on money*, Publisher Harcourt, Brace and company, New York, 1930
79. Koch, T., W., MacDonald, S.S., *Bank Management*, Dryden Press, Harcourt College Publishers, USA, 2000
80. Krugman, P., *Întoarcerea economiei declinului și criza din 2008*, Editura Publică, București, 2009
81. Larosiere, J., *Financial Transition in Europe and Central Asia*, The World Bank, Washington, D.C., 2001
82. Laven, L., Valencia, F., *Systemic Banking Crises: A New Database*, IMF Working Paper, November 2008
83. Lipsey, R., *The relation between Unemployment and the Rate of Change of Money, Wage Rates in the United Kingdom, 1861–1975: A Further Analyses*, *Economica*, vol. 27, February 1960
84. Lopez, T., *Risk Management*, Bank of Luxemburg, 1996
85. Luca, A., *The customers borrowing behavior during the financial crisis*, *Theoretical and Applied Economics*, 18[5(582)], 2013
86. Manolescu, G., *Moneda și ipostazele ei*, Editura Economică, București, 1997

87. Manolescu, G., *Bănci și Credit*, Editura Fundației România de Măine, București, 2007
88. Marshall, R., Swanson, R., *The monetary process: Essentials of money and banking*, Houghton Mifflin Company Boston, 1974
89. Mayer, T., Duesenberry, J., S., Aliber, R., Z., *Money, Banking and the Economy*, W.W. Norton & Company, Inc, 1984
90. Meleze, J., *La Gestion par les Systemes*, Editure Hommes et Techniques, Paris 1978
91. Mester, L., J., *Why Are Credit Card Rates Sticky?*, *Economic Theory*, 4(4), 2008
92. Mester, L., J., *Efficient Production Of Financial Services: Scale and Scope Economies*, Federal Reserve Bank of Philadelphia, *Business Review* (January/February), 2007
93. Miller, R., Pulsinelli, R., W., *Modern Money and Banking*, Second Edition, Publisher Mc Graw Book Corporation, New York, 1989
94. Minsky, H., *Financial Instability Hypothesis*, Working paper no. 72, 1992, The Jerome Levy Economics Institute of Board College
95. Moga, I., *Strategii și politici bancare*, Editura Universității “Lucian Blaga”, Sibiu, 2009
96. Mullineux, A., Murinde, V., *Globalization and convergence of banking systems*, in “*Handbook of International Banking*”, Editors Mullineux, A. & Murinde, V., Cheltenham, UK: Edward Elgar, 2003
97. Muraru, A., *Creditul acordat sectorului privat - determinanți principali*, *Colocviile de politică monetară*, ediția a VI-a, București, noiembrie 2013
98. Murgescu, B., *România și Europa - Acumularea decalajelor economice (1500 2010)*, Editura Polirom, București, 2010
99. Odobescu, E., *Marketing-ul bancar național și internațional*, Ediția a doua revizuită, Editura Sigma Promex, București, 1999
100. Ohtani, K., Bootstrapping R^2 and adjusted R^2 in regression analysis, *Economic Modelling*, 17(4), pp. 473-483, (2000)
101. Oprețescu, M., Stanciu, C., *Impactul globalizării asupra sistemului bancar*, *Revista Finanțe*
102. Gherghinescu, O., *Provocările viitorului nr. 1*, Editura Universitaria, Craiova, 2002
103. Oprețescu, M., și colab., *Managementul riscurilor și performanțelor bancare*, Editura Universitaria, Craiova, 2007
104. Oprețescu, M., Popescu, J., Spulbăr, C., *Monedă și credit*, Editura Universitaria, Craiova, 2009
105. O'Rourke, K., Williamson, J., *When did the Globalization Begin?* NBER Working Paper 7632/2000
106. Palfreman, D., Ford, P., *Elements of Banking*, Pitman, London, 1989
107. Pavel, C., *Predicții pe zece ani*, revista e-Finance, nr. 64, decembrie 2005

108. Păun, C., *Riscul în afacerile internaționale*, Centrul de studii ASE
109. Pecican, Ș., E., *Econometrie*, Editura C. H. Beck, București, 2006
110. Perignon, C., Smith, D., *The level and quality of Value-at-Risk Disclosure*, Journal of Banking and Finance, 2010
111. Philips, A., W., *The relation between Unemployment and the Rate of Change of Money, Wage Rates in the United Kingdom, 1861–1975*, *Economica*, vol. 25, November 1958
112. Pond, K., *Retail Banking*, Global Professional Publishing Ltd., London, 2007
113. Popescu, D., *Cataclismele economice care zguduie lumea*, Editura Continent, Sibiu, 2010
114. Porter, M., *Despre concurență*, Editura Meteor Business, București, 2008
115. Pinteș, A., Ruscanu, Gh., *Băncile în economia românească*, Editura Economică, București, 1995
116. Profiroiu, M., Pârlagi, A., Crai, E., *Etică și corupție în administrația publică* Editura Economică, București, 1999
117. Puiu, A., *Strategii bancare. Una din cauzele crizei bancare a economiei românești*, Editura Independența Economică, Pitești, 2003
118. Reinhart, M., C., Rogoff, S., K., *The Aftermath of Financial Crises, International Aspects of Financial Market Imperfections* American Economic Association, January, 2009
119. Reinhart, M., C., Rogoff, S., K., *This time is different*, Princeton University Press, 2009
120. Resti, A., Sironi, A., *Risk Management and Shareholder's Value in Banking*, John Wiley & Sons, Chichester, 2007
121. Rosenau, J., *Along the Domestic-Foreign Frontier*, Cambridge University Press, 1997
122. Roșca, T., *Monedă și credit*, Editura Altipa, Alba Iulia, 2001
123. Rotaru, C., *Sistemul bancar românesc și integrarea europeană*, Editura Expert, București, 2000
124. Roxin, L., *Gestiunea Riscurilor Bancare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997
125. Ruggie, J., G., *Winning the Peace: America and World Order in the New Era*, Columbia University Press, New York 1996
126. Saal, M., Zamalloa, L., M., *Use of central bank credit auctions in economies in transition - in "Instruments of monetary managements: Issues and Country experiences"*, Editors Tomas J.T. Balino, Lorena M. Zamalloa, International Monetary Fund, Washington, 1997
127. Schreiner, M., *Credit Scoring for Microfinance: Can It Work?* Working Paper, Center for Social Development, Washington University in St. Louis, November 2000
128. Silivestru, H., *Operational risk in Romanian Commercial Banks - Competitiveness and European Integration Conference*, Cluj-Napoca, 2007
129. Siminică, M., *Diagnosticul financiar al firmei*, Editura Universitaria, Craiova, 2010

130. Slăvescu, V., *Marea finanță din România în vreme de război*, Editura Cartea Românească, București, 1920
131. Slăvescu, V., *Istoricul Băncii Naționale a României (1880–1924)*, Editura Cultura Națională, București, 1925
132. Smith, A., *Avuția Națiunilor. Cercetare asupra naturii și cauzelor ei*, Editura Universitas, Chișinău 1992
133. Smith, R., Walter, I., *Global Banking*, Oxford University Press, New York, 1997
134. Spulbăr, C., Nanu, R., Berceanu, O., *Sisteme bancare comparate*, Editura Sitech, Craiova, 2005
135. Stiglitz, J., *Mecanismele Globalizării*, Editura Polirom, 2008
136. Stiglitz, J., *Globalizarea - speranțe și deziluzii*, Editura Economică, București, 2003
137. Șeulean, V., *Sisteme de plăți comparate*, Editura Orizonturi Universitare, Timișoara, 2001
138. Tempea, I., *BCR, creditata cu 50 de milioane de euro*, Articol Curierul National, 28 noiembrie, 2005
139. Thomas, L., C., Crook, J., Edelman, D., *Credit Scoring and its applications*, Siam Monographs on Mathematical Modeling and Computation, 2002
140. Tirole, J., *Illiquidity and all its friends*, BIS Working Papers No 303, March 2010
141. Trenca, I., *Metode și tehnici bancare*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, 2002
142. Trenca, I., *Metode și tehnici bancare principii, reglementări, experiențe*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, 2004
143. Turculescu, V., *Noțiuni generale cu privire la organizarea Caselor de Economii și a Serviciilor de Cecuri Poștale din străinătate și România*, Colecția CEC Bank, București 1944
144. Turliuc, V., Cocris, V., *Monedă și credit*, Editura Ankarom, 1997
145. Turliuc, V., Cocris, V., Boariu, A., *Monedă și credit*, Editura Economică, București, 2005
146. Ursuleac, C., *Riscul în activitatea de creditare a agenților economici BCR*, 2003
147. Ungureanu, M., A., (coordonator) *Finanțe publice*, Editura Independența Economică, 2000
148. Ungureanu, M., A., (coordonator) *Politici și practici financiare*, Editura Universitară, București, 2013
149. Ungureanu, M., A., (coordonator) *Control fiscal și evaziune fiscală*, Editura Cophys, Rm. Vâlcea, 2010
150. Vasile, M., *Monedă și credit*, Cluj-Napoca, 2000
151. Vasilescu, I., *Managementul investițiilor*, Editura Mărgăritar, 1997

B. Reviste și Conferințe

1. Baltagi, B., *Econometrics*, Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 4th Edition, 2008
2. Basel Committee on Banking Supervision, Consultative Document, Asset Securitisation, *Supporting to the New Basel Capital Accord, 2001* (http://www.fsa.go.jp/inter/bis/bj_20010117_1/1m.pdf)
3. Basel Committee on Banking Supervision, Bank for International Settlements, *Analysis of the trading book quantitative impact study*, Basel, 2010
4. Basel Committee on Banking Supervision, Bank for International Settlements, *Revisions to the Basel II market risk framework*, Basel, 2011
5. Basel Committee on Banking Supervision, Bank for International Settlements, *Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems*, Basel, 2011
6. Beju, D., *Politici monetare în economia contemporană*, Studia Universitas, Babeș-Bolyai, Editura Economică, XLIX, Nr.1., 2004
7. Cretu, M., Popescu, M., *Revista Primm*, Anul I/Nr. 3/2003, București
8. Grossman, R., S., *U.S. Banking History, Civil War to WWII*, EH.net. Economic History Services. 2010 (<http://eh.net/encyclopedia/article/grossman.banking.history.us.civil.war.wwi>)
9. Dardac, N., Grigore, A., *Modelarea riscului de piață în contextul Acordului Basel III*, Economie teoretică și aplicată, Volumul XVIII, Nr. 11 (564), 2011
10. Fischer, S. and Sahay, R., *The Transaction Economies After Ten Years*, IMF, Working Paper, 2000
11. KPMG International, *Basel Briefing 13, Special Focus: Basel Implementation Worldwide*, Basel, ianuarie 2008
12. Mogoș, C., *Indicatorul Value-at-Risk în măsurarea riscului de piață* Revista Tribuna Economică, nr. 37 din 13 septembrie 2006
13. Obreja R., *Și în România, viitorul este în favoarea plăților electronice*, articol în suplimentul Carduri și plăți electronice al revistei Piața Financiară, nr. iulie-august, 2004
14. Perignon, C., Smith, D., *The level and quality of Value-at-Risk Disclosure*, *Journal of Banking and Finance*, 34, 2010, pp. 362-267
15. Philipp, H. et al., *Basel III and European banking: Its impact, how banks might respond, and the challenges of implementation*, EMEA Banking, 2010
16. Popescu, Gh., *Interacțiunea real-nominal în dinamica economiei românești*, Publicații, (www.bnro.ro)
17. Rowe D., M., *Operational Risk: A Multi-Layered Problem*, London Chapter of The Professional Risk Managers, Londra, 7 martie, 2005

18. Savu, E., M., *Tendințe privind globalizarea sistemului bancar internațional*, Institutul Bancar Român, 2005
19. Spulbăr, C., Spulbăr, T., *Orientări în activitatea bancară din România* Revista Finanțe-Provocările viitorului, nr. 6/2007
20. Tudor, A., *Tehnologia e cu un pas înaintea băncilor*, Revista e-Finance, nr. 70, iunie 2006
21. The Federal Reserve System: *Purposes and Functions*. Board of Governors of the Federal Reserve System, 2005
22. The Boston Consulting Group – *Creating Value in Banking*, martie, 2008
23. Trenca, I., Benyovszki, A., *Riscul de credit, aplicarea unui model macroeconomic în România*, Revista Finanțe-Provocările viitorului, nr. 7/2008
24. Ursuleac, C., *Riscul în activitatea de creditare a agenților economici - BCR*, 2003
25. Walter, S., *Basel III and Financial Stability*, Speech at the 5th Biennial Conference on Risk Management and Supervision, Financial Stability Institute, Bank for International Settlements, Basel, 2010
26. Walter, S., *Basel III: Stronger Banks and a More Resilient Financial System*, Conference on Basel III, Financial Stability Institute, Basel, 2011
27. Wagner N., Iakova D., *Financial sector evolution in the Central European Countries: Challenges in Supporting Macroeconomic Stability and Sustainable Growth*, IMF Working Paper, 2001
28. Zysman, J., *The Myth of a Global Economy: Enduring National Foundations and Emerging Regional Realities*, New Political Economy, vol. I, nr. 2/1996
29. Inceu A. M., Zai P. V., Mara R. E., *Facts In Decentralization Of Public Expenditures In European Union*, 65 (2), 122-143, Revista Economică, 2013
30. Inceu A. M., Zai P. V., *Indirect Taxes in European Union*, Annals of Faculty of Economics Oradea 1 (1), 897-905, 2013
31. Minculete (Piko) G., Balteș N., Rodean M., *The Analysis of the Correlation Between Financial Autonomy and Financial Equilibrium of the Pharmaceutical Companies Listed on Bucharest Stock Exchange*, Revista "Annales Universitatis Apulensis series Oeconomica" 16(2), 2014, 279–286, 2014
32. Rodean (Cozma) M.D., Baltes N., *Capital Adequacy - A Requirement of Banking System's Stability*, Joint International Conference of Doctoral and Post-Doctoral Researchers, Craiova, 12–13 September 2014
33. Rodean (Cozma) M.D., Baltes N., Minculete (Piko) G., *Study Regarding the Impact of Basel III Agreement Implementation on Credit Institutions' Financial Statements*, The 20th

International Conference “The Knowledge-Based Organization”, Sibiu, 12–14 Iunie, 2014,
ISSN 1843-6722

C. Lucrări științifice publicate

Articole/studii publicate în reviste de specialitate de circulație internațională recunoscute sau în reviste din țară recunoscute de către CNCSIS¹¹

C1. ISI

1. **Vlada R. I.**, Banu I., Ungureanu D. M., *Lending Population - New Challenges of the Banking System amid the Persistent Global Crisis*, International Conference on Business, Management and Corporate Social Responsibility (ICBMCSR'14), Batam, Indonezia, February 14–15, 2014, pp. 22-26, ISBN 978-93-82242-78-9;

Studii publicate în volumele unor manifestări științifice naționale/internaționale recunoscute din țară și din străinătate (cu ISSN sau ISBN)¹²

C2. Internaționale (din străinătate)

2. **Vlada R. I.**, Popescu M., Vasile A., Bartalis *Implications of Creditworthiness on Household Lending in Romania and the Risks Associated to It, in the Context of the Global Economic Crisis*, Conferința Internațională “Performanțe într-o Economie Competitivă” (ediția a II-a), Institutul Internațional de Management „IMI-NOVA”, Chișinău, 25–26 aprilie 2014;
3. **Vlada R. I.**, Bogaciu V., Toma A., *CEC Bank Risk and Management in the Field of Household Lending*, Conferința Internațională Științifico-Practică (ediția a IX-a), Institutul Național de Cercetări Economice, Chișinău, octombrie 2014;
4. **Vlada R. I.**, Popa I., Popescu M., Țuncu F., *Evolution and Sustainability of Public Debt in Romania and in Other EU Countries During 2010–2014*, Conferința Internațională Științifico-Practică (ediția a IX-a), “Creșterea economică în condițiile globalizării”, Institutul Național de Cercetări Economice, Chișinău, octombrie 2014;
5. Popescu M., **Vlada R. I.**, Bartalis A. M., Bătușaru C., *Impact of Policies Achieving Public Financial Balance Upon Budgetary Indicators in Romania*, Conferința Internațională “Performanțe într-o Economie Competitivă” (ediția a II-a), Institutul Internațional de Management „IMI-NOVA”, Chișinău, 25–26 aprilie 2014;
6. Banu I., Banu I. M., Popescu M., **Vlada R. I.**, *The Relationship Between Population And Economic Growth. Sustainability Aspects in Romania*, Conferința Internațională

---

¹¹ Conform clasificării internaționale/naționale pentru anul în care a fost publicat articolul

¹² Altele decât cele încadrate

“Performanțe într-o Economie Competitivă” (ediția a II-a), Institutul Internațional de Management „IMI-NOVA”, Chișinău, 25–26 aprilie 2014;

7. Vasile A., **Vlada R. I.**, Bătușaru C., Bartalis A. M., *Considerații privind rolul eticii în cadrul instituțiilor supreme de audit* Conferința Internațională “Performanțe într-o Economie Competitivă” (ediția a II-a), Chișinău, Institutul Internațional de Management „IMI-NOVA”, 25–26 aprilie 2014;
8. Toma A., **Vlada R. I.**, Bogaciu V., Bartalis A. M., *Riscul fiscal - element fundamental în orientarea inspecției fiscale*, Conferința Internațională Stiințifico-Practică, (ediția a IX-a), Chișinău, octombrie 2014;
9. Vasile A., **Vlada R. I.**, Toma A., Bogaciu V., *Internal Auditing Value Added Concept*, Conferința Internațională Stiințifico-Practică, ed a IX-a, Chișinău, Octombrie 2014;
10. Vasile A., Bătușaru C., **Vlada R. I.**, Bartalis A.M., *Reflections on the role of ethics in the supreme audit institutions*, Information and Innovations, ISSN 1994-244, Moscova (2015);

C3. Internaționale (din țară)

11. **Vlada R. I.**, Banu I. M., *Basel III – Implications of the New Agreement Upon the Banking Activity*, International Scientific Conference ECO-TREND 2013, X-th Edition, “Constantin Brâncuși” University of Targu Jiu, Faculty of Economics and Business Administration, Târgu Jiu, November 22–23, 2013;
12. Banu I. M., **Vlada R. I.**, *Efficient Public Procurement System - A Way to Improve Attracting European Funds*, IPC 2013, The 1st International Conference for Doctoral Students, ULBS, Sibiu, Noiembrie 2013;
13. Bătușaru C., Vasile A., **Vlada R. I.**, Popescu M., *Foreign Direct Investments - Challenges and Perspectives for Romania*, 8th Edition of International Conference “The European Integration – Realities and Perspectives”, Universitatea Danubius, EIRP Proceedings 2013, ISSN 2067-9211, Galați, October 2013;
14. Vasile A., Batusaru C., Moldovan I., **Vlada R. I.**, *The Impact of External Public Audit on the Budget Deficit*, Conferința Danubius Galați 2014 – The 9th edition of the International Conference on European Integration “Realities and Perspectives”, May 6th–17th 2014

C4. Naționale

15. **Vlada R. I.**, Banu I.M., *Basel III – Implications of the New Agreement Upon the Banking Systems*, Annals of the Economy Series, Issue 6/2013, “Constantin Brâncuși” University of Targu Jiu, Faculty of Economics. Pages 170-173, December, ISSN 2344-3685/ ISSN-L 1844-7007

D. Lucrări științifice în curs de publicare

1. **Vlada R. I.**, Oțetea A., Ungureanu M. A., *The positioning of CEC BANK S.A. in the sphere of the Romanian banking system*, Conferința “Internaționalizarea și profesionalizarea învățământului superior: realizări și perspective”
2. Vasile A., Bătușaru C., **Vlada R. I.**, Ungureanu M. A., *Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă*, Conferința Științifică de Cercetare-Dezvoltare cu participare internațională “Cunoaștere și dezvoltare durabilă”, Ediția I, Petroșani, 2015

E. Publicații periodice și Dicționare

1. *** Raport anual BNR, edițiile 2000 – 2013
2. *** Raport BNR asupra inflației, edițiile 2000 – 2013
3. *** Raport BNR asupra stabilității financiare, edițiile 2000 – 2013
4. *** Raportul pentru anul 2010 al Centrului pentru Studiul Inovației Financiare (CSFI) în asociere cu PricewaterhouseCoopers (PwC), 2010
5. *** Raportul Global Development Finance 2008 – 2010, Banca Mondială
6. *** Buletin lunar BCE, edițiile 2000 – 2013
7. *** Sondaj privind creditarea companiilor nefinanciare și a populației BNR, edițiile 2000 – 2013
8. *** Buletin informativ CEC Bank S.A, edițiile 2009 – 2014
9. *** Global Basel II Survey *Basel II: The Business Impact*, Ernst&Young, 2006
10. *** *Global Financial Stability Report*, octombrie 2008, Fondul Monetar Internațional
11. *** Colecția revistei “*Finanțe. Provocările viitorului*”, 2002
12. *** IMF – *Staff Report on the 2000*, consultation with Romania Selected Issues and Statistical Appendix
13. *** Studiu BNR – Direcția Supraveghere din Banca Națională a României – *Sistemul de rating bancar și de avertizare timpurie CAMPL*
14. *** Bernard, Y., Colli, J., C., *Vocabular economic și financiar*, Editura Humanitas, București, 1994
15. *** Ceaușu, I., *Dicționar enciclopedic managerial*, Editura Academică de Management, București, 2000
16. *** Coteanu, I., Seche, L., *Dicționarul Explicativ al Limbii Române* Seche, M., Editura Univers Enciclopedic, București, 1998
17. *** Fitch, T., *Dictionary of Banking Terms*, Publisher Baron’s, New York, 1993

18. *** Grigorie, N., L., Ungureanu, M., A., *Dicționar Legislativ Fiscal*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009
19. *** *Dicționarul Explicativ al limbii române*, Academia Română, Institutul de Lingvistică “Iorgu Iordan”, Editura Univers Enciclopedic București, 1998
20. *** *Dicționar de economie*, Editura Economică, București, 1999, p. 215

F. Legi, norme și regulamente

1. *** Legea Nr. 58 din 05.03.1998, privind activitatea bancară, modificată prin Legea nr. 485 din 18.11.2003, publicată în M.Of. nr. 876 din 10.12.2003, pentru modificarea și completarea Legii bancare nr. 58/1998, republicată în M.Of. nr. 78 din 24.01.2005
2. *** Legea Nr. 190/1999, privind Creditul ipotecar pentru investiții imobiliare
3. *** Legea privind Statutul Băncii Naționale a României Legea nr. 312 din 28 iunie 2004 Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 30 iunie 2004
4. *** Limitarea riscului de credit la creditele destinate persoanelor fizice Regulamentul nr. 3/2007, (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 177 din 14 martie 2007) modificat și completat prin Regulamentul nr. 11/2008, (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 617 din 22 august 2008)
5. *** OUG nr. 99 din 6 decembrie 2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului aprobată, completată și modificată prin Legea nr. 227 din 4 iulie 2007, (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1027 din 27 decembrie 2006 și respectiv nr. 480 din 18 iulie 2007)
6. *** OUG nr. 98 din 6 decembrie 2006 privind supravegherea suplimentară a instituțiilor financiare dintr-un conglomerat financiar (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1023 din 22 decembrie 2006), și reglementări conexe
7. *** Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 2, din 2000, privind clasificarea creditelor și plasamentelor, precum și constituirea, regularizarea și utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit, în vigoare de la 01.10.2000 până la 01.01.2003, fiind abrogat(ă) și înlocuit(ă) de Regulamentul nr. 5/2002
8. *** Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5 din 22/07/2002 privind clasificarea creditelor și plasamentelor, precum și constituirea, regularizarea și utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 626 din 23/08/2002 abrogat și înlocuit de Regulamentul BNR, nr. 3/2009
9. *** Normele 12/2003 privind solvabilitatea și expunerile mari
10. *** Normele 5/2004 privind adecvarea capitalului instituțiilor de credit

11. *** Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 6/2006 privind emiterea și utilizarea instrumentelor de plată electronică și relațiile dintre participanții la tranzacțiile cu aceste instrumente, publicat în Monitorul Oficial nr. 927/2006
12. *** OUG nr. 99 din 6.dec.2006, Monitorul Oficial, Partea I 1027 27.dec.2006, Intrare în vigoare la 1.ian.2007, privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, Secțiunea a 3 a, Capitolul V, art. 70
13. *** Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 24/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții pentru riscul operațional, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 1035bis din 28/12/2006
14. *** Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5 din 25/06/2007 pentru modificarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 5/2002 privind clasificarea creditelor și plasamentelor, precum și constituirea, regularizarea și utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 434 din 28/06/2007
15. *** Norme metodologice BCR privind activitatea de creditare nr. 1/ 2007
16. *** Ordinul Prim-viceguvernatorului BNR nr. 187/29.09.2008, acordarea de credite în condiții derogatorii de la normele proprii de creditare (nivel de dobândă și comisioane), va fi aprobată condiționat de existența unor fundamentări justificate. De asemenea, orice alt element de personalizare va fi aprobat condiționat de existența unor fundamentări justificate.
17. *** Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 3/2009, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 200/2009
18. *** Regulament BNR nr. 5 din 8 martie 2012 privind clasificarea creditelor și constituirea, regularizarea și utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit
19. *** Procedura CEC Bank S.A. privind creditarea persoanelor fizice
20. *** Directive 2013/36/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on access to the activity of credit institutions and the prudential supervision of credit institutions and investment firms, and Regulation No 575/2013 of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on prudential requirements for credit institutions
21. *** Strategia de administrare a riscurilor și profilul de risc al CEC Bank, ediția ianuarie 2014, coroborata cu Strategia CEC Bank S.A. în domeniul administrării Riscului de lichiditate și soluții pentru depășirea Cazurilor de criza pentru anul 2014, precum și cu Strategia privind procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri în cadrul CEC Bank S.A. pentru anul 2014
22. *** Casa de depuneri și Consemnațiuni, Istoricul Casei de Depuneri și Consemnațiuni (1864 – 1940), București, 1940

23. *** Decret Nr. 371 – 1958, privind organizarea și funcționarea Casei de Economii și Consemnațiuni a Republicii Populare Române, Statutul Casei de Economii și Consemnațiuni a Republicii Populare Române, publicat în Buletinul Oficial Nr. 32 din 19 august 1958
24. *** Ordinul nr. 425/14.02.2008, Ministerul Economiei și Finanțelor MO 164/04.03.2008, privind aprobarea Statutului Casei de Economii și Consemnațiuni CEC – S.A.
25. *** Modificarea Ordinului nr. 1312/25.04.2008, Ministerul Economiei și finanțelor, 347/06.05.2008, privind modificarea Ordinului nr. 425/14.02.2008, ordin care statuează schimbarea imaginii și a denumirii CEC Bank S.A. și statutul;
26. *** Codul civil. Legea 287/2009 privind Codul civil
27. *** Constituția României

G. Site-uri internet și resurse electronice

1. *** www.arb.ro
2. *** www.bnro.ro
3. *** www.business24.ro
4. *** www.businessmagazin.ro
5. *** www.cec.ro
6. *** www.economie.hotnews.ro
7. *** www.eximbank.ro
8. *** www.incont.ro
9. *** www.money.ro
10. *** www.realitatea.ro
11. *** www.romania-actualitati.ro
12. *** www.statistica.md
13. *** www.unicredit-tiriac.ro
14. *** www.wal-street.ro
15. *** www.zf.ro
16. *** www.birouldecredit.ro
17. *** www.en.wikipedia.org
18. *** www.davidlane.com (*Banking Dictionary*)
19. *** www.insse.ro (*Institutul Național de Statistică*)
20. *** www.ebsco.ro
21. *** www.economice.ro
22. *** www.ecb.int
23. *** www.ecb.europa.eu

24. *** www.ibr-rbi.ro
25. *** www.onrc.ro – situații statistice (perioada: decembrie 1990 – iulie 2014); *Populația stabilă, cu vârsta peste 15 ani: date finale privind recensământul populației și al locuințelor, 2011*
26. *** [http : //wbi.worldbank.org/wbi/](http://wbi.worldbank.org/wbi/)
27. *** <http://www.banknews.ro/>
28. *** www.biblioteca-digitala.ase.ro